Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варачаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] Публікацыі ЗАГС'—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

8-ы ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 196 (2088) Серада, 31-га жніўня 1927 г.

Партыя і дзяржаўны апарат.

Год таму камуністычная партыя дала дырэктыву аб палепшаньні нашага адміністрацыйнага і гаспадарчага апарату. Галоўным арганізатарам гэтай працы павінна быць партыя. [illegible]

[illegible]

...мас да гэтай адказнай працы.

Шмат ужо зроблена, але яшчэ шмат засталося зрабіць. Стварэньне таннага, даступнага і добра працуючага апарату патрабуе шмат напружанай працы партыі, прафэсыянальных саюзаў, усяго савецкага апарату ў цэлым і шырокіх мас рабочых і сялян.

Нам яшчэ даводзіцца бачыць у апараце шмат яшчэ адмоўных рысаў. [illegible]

У мінулай працы мы мелі шмат недахватаў. Выкарчаваць, узмацніць працу па палепшаньню, спрашчэньню і патаненьню нашага дзяржаўнага апарату—вось задача, якая зараз стаіць перад усёй кампартыяй Беларусі, перад прафсаюзамі, перад усім савецкім апаратам і перад нашай савецкай інтэлігенцыяй.

БАЛЬДВІН ХВАЛІЦЬ АНГЕЛЬСКІХ САЦЫЯЛ-ЗГОДНІКАЎ.

НАПАДКІ БАЛЬДВІНА НА СССР.

ЛЁНДАН, 29-8. Бальдвін упяршыню пасьля свайго прыезду з Канады выступіў з прамоваю ў Доўглас-Кэстлі (Лянкашыр). Даўшы агульны малюнак свайго канадзкага падарожжа, Бальдвін перайшоў да англа-савецкіх адносін, прычым востра нападаў на савецкі ўрад. Калі савецкі ўрад—сказаў Бальдвін—выкажа гатоўнасьць адмовіцца ад сваёй злыбеднай дзейнасьці і дасьць гарантыю, што ён ня будзе больш займацца прапагандай у нашым краі, дык нішто, здаецца, не перашкодзіць нам аднавіць з ім афіцыйныя зносіны.

Потым, перайшоўшы да абгавору ўнутранага жыцьця Англіі, Бальдвін падкрэсьліваў пажаданасьць супрацоўніцтва між прадпрыёмцамі і рабочымі, прычым заявіў, што ён вельмі ўдзячны лідэрам буйных прафсаюзаў за выяўляемую імі ў сучасны пэрыяд дэпрэсыі цярплівасьць.

У канцы Бальдвін заклікаў прафсаюзных лідэраў «зьвярнуцца да мас з парадамі міру» на надыходзячым кангрэсе трэд-юніёнаў у Эдынбурзе (кангрэс адчыняецца 5-га верасьня).

Рабочыя Англіі зьнішчаць „бальдвінізм“.

Заява Кука.

ЛЁНДАН, 29-8. Сэкратар фэдэрацыі гарнякоў Кук заявіў наконт прамовы Бальдвіна наступнае: «У дні выплаты заработку па вёсках у ангельскіх вугольных раёнах больш жабракоў, чымся я бачыў у Маскве ці ў Ленінградзе. Бальдвін можа казаць адносна «цаны бальшавізму» усё, што ён хоча, але гарнякі і іх браты па клясе ведаюць на ўласнай сумнай практыцы, што такое цана бальдвінізму. Бальдвін давёў край да адзічаньня і называе гэта мірам».

Далей Кук заявіў, што кангрэс трэд-юніёнаў паслужыць на тое, каб скасаваць «бальдвінізм» і капіталізм у магчыма кароткі тэрмін, а не для таго, каб падтрымаць іх.

РАЗГАЛОСЬСІ У АНГЕЛЬСКІМ ГАБІНЭЦЕ.

Адстаўка лёрда Сэсіля.

ЛЁНДАН, 29-8. Як паведамляе агэнцтва Рэйтар, Сэсіль канчаткова вышаў са складу ангельскага габінэту, у якім ён займае пасаду канцлера Лянкашырскага герцагства. У якасьці матыву сваёй адстаўкі Сэсіль зазначыў на сваю непагоджанасьць з палітыкай ураду ў пытаньні аб разброеньні.

У надыходзячай сэсіі Лігі Нацый Сэсіль удзельнічаць ня будзе.

Вынрыканьні Сэсіля.—Зрыў Англіяй нарады аб марскім разброеньні.

ЛЁНДАН, 29-8. Робэрт Сэсіль зьвярнуўся да Бальдвіна з лістом, у якім просіць звольніць яго ад абавязкаў члена габінэту. У сваім лісьце Сэсіль зазначае, што яго адстаўка выклікана не асабістым меркаваньнем.

«Шмат з таго, што адбылося на веснавой сэсіі камісіі Лігі Нацый аб разброеньні, — піша Сэсіль, — мела вельмі трывожны характар. Тыя інструкцыі, якімі я павінен быў кіравацца, ізноў і ізноў прымушалі мяне падтрымліваць прапанову, якую цяжка было прыстасаваць да вельмі сур'ёзных жаданьняў посьпеху гэтае справы. Відаць, я не спачуваў інструкцыям, якія былі пасланы ангельскім дэлегатам на канфэрэнцыі, бо быў пераконан, што згода магла-б быць дасягнута ў такіх умовах, якія не патрабавалі-б ніякіх ахвяр з пункту гледжаньня ангельскіх інтарэсаў. Я не магу больш працаваць для справы спакою, застаючыся ў габінэце».

Бальдвін апраўдваецца.

ЛЁНДАН, 29-8. Згодна паведамленьня агенцтва Рэйтэр, Бальдвін у адказным лісьце да Сэсіля зазначае, што па яго думцы, Сэсіль перaўвялічыў разыходзіны паміж ім і рэштаю членаў габінэту, і адмаўляецца ўзяць на сябе адказнасьць за правал канфэрэнцыі па марскім раззброеньні.

Большасьць савецка-латвійскаму ўгавору забясьпечана.

РЫГА, 27-VIII. Як паведамляюць з Рэвелю, эстонскай дэлегацыі на перамовах з Латвіяй аб мытнай вуніі ўрад прапанаваў усебакова абгаварыць пытаньне, у якой меры савецка-латвійскі гандлёвы ўгавор можа быць перашкодай да заключэньня мытнае вуніі між Латвіяй і Эстоніяй.

Рыская газэта «Брыва Тэзія» паведамляе, што пры галасаваньні пытаньня аб савецка-латвійскім гандлёвым угаворы ўрадавая кааліцыя, магчыма, будзе падтрымана нямецкай фракцыяй. У гэтым выпадку большасьць ураду будзе забясьпечана.

Фінляндзкі міністр аб савецка-латвійскім угаворы.

РЭВЕЛЬ, 27-VIII. У гутарцы з карэспандэнтам «Баба Маа», фінляндзкі міністр замежных спраў Вайёнмаа заявіў наконт палітыкі Латвіі наступнае: «я думаю, што энэргічны і таленавіты міністр замежных спраў Латвіі выконвае вартую ўдзячнасьці працу ў галіне аздараўленьня адносін і зблíжэньня з Савецкім Саюзам. Ад гэтага балтыцкія дзяржавы могуць толькі выйграць. Іншае пытаньне—якія ўмовы ставіць у гэтых адносінах наш усходні сусед, і ці падыходзяць яны».

Чжан-Цзо-Лін прадаў Манчжурыю Японіі.

ЗМАГАНЬНЕ ЧАНКАЙШЫСЦКІХ ПРАФСАЮЗАЎ З РАБОЧЫМ РУХАМ.

ФАКТЫЧНЫ ЗАХОП МАНЧЖУРЫІ ЯПОНІЯЙ.

ШАНХАЙ, 29-8. Увага грамадзкае думкі і друку ў апошнія дні згрупавана на японскай палітыцы ў Кітаі, і, між іншым, у Манчжурыі.

Пекінскі карэспандэнт «Норт-Чайна Дэйлі Ньюс» піша, што зараз японская палітыка ў Манчжурыі набыла ўжо зусім выразныя і трывалыя формы. Іёшызава даў зразумець Чжан-Цзо-Ліну, што прышоў час спыніць штучна ўзьнімаемую антыяпонскую агітацыю.

Амэрыканскі часопіс у Шанхаі «Чайна Уіклі Рэўю» ў артыкуле аб японскай палітыцы ў Манчжурыі зазначае, што Японія фактычна анэксавала Манчжурыю. Аўтар артыкулу кажа, што Чжан-Цзо-Лін ужо даў згоду на наданьне Японіі права здабываць зямельную ўласнасьць дзеля пашырэньня сеткі Паўднёва-Манчжурскае чыгункі і права эксплёатаваць некаторыя прыродныя багацьці Манчжурыі. У кампэнсацыю за гэта Чжан-Цзо-Лін атрымаў ад Японіі буйную суму грошай і шмат амуніцыі для войска.

Жандарская тактыка жоўтых прафсаюзаў.

ШАНХАЙ, 28-8. Жоўтая «прафсаюзная камісія» абвясьціла новую адозву да рабочых, заклікаючы іх ня быць пасьлядоўцамі камуністаў, якія хаваюцца ў сэнтльмэнце і ставяць мэтаю «выклікаць непарадкі».

Прафсаюзная камісія зьвярнулася з просьбаю да камісара замежных спраў аб угаворы з консульскай уладай наконт наладжаньня вобыскаў і арыштаў на тэрыторыі сэнтльмэнту кітайскаю ўладаю.

ШАНХАЙ, 29-8. Жоўтая «прафсаюзная камісія» ня спыняе актыўна ўдзельнічаць у барацьбе з рабочым рухам. Камісія ізноў агаласіла загад, дзе забараняе якія-б там ні было стачкі ў сучасны крытычны пэрыяд часу. Загад гэты матывуецца зазначэньнем, што сучаснае крытычнае становішча «бязумоўна захочуць выкарыстаць контр-рэвалюцыйныя камуністы». Камісія зазначае, як на прыклад, на паводзіны тых рабочых, якія не выступалі са сваімі патрабаваньнямі за ўвесь гэты час, але выказвае небясьпеку, што «несьвядомая меншасьць» захоча выкарыстаць цяжкасьці і выкліча непарадкі. Гэтай меншасьці камісія пагражае сур'ёзнымі рэпрэсіямі, прычым папераджае, што «ніякай літасьці выказвацца ня будзе».

Арышты сярод пекінскіх студэнтаў.

ПЕКІН, 29-8. Як паведамляе агентцтва Говэн, усьлед за вобыскам у нацыянальным сельска-гаспадарчым каледжы і арыштам 8 студэнтаў каледжа, паліцыя, дзейнічаючы супольна з вайскам, арыштавала яшчэ 7 студэнтаў і 4 служыцелі каледжа.

Удар па прэстыжы нанкінскага ўраду.

Новыя мытныя падаткі Нанкіну ня прызнаны імпэрыялістамі.

ШАНХАЙ, 29-VIII. Сёньня брытанскі консульскі суд у Шанхаі ўхваліў пастанову па справе ангельскага прадпрыёмства віннага гандлю, падаўшага іск чужаземнай суднаходнай кампаніі. Гэтая кампанія ня выдала памянёнаму прадпрыёмству прыбыўшы на яго адрас груз віна, з прычыны неаплаты яго новай мытай, уведзенай нанкінскім урадам. Спомянёная ангельская фірма аплаціла груз звычайнай мытай, згодна пастановы Вашынгтонскае канфэрэнцыі. У зьвязку з гэтым суд пастанавіў, што фірма, «аплаціўшая груз усімі належачымі па закону мытамі, і выканаўшая ўсе свае абавязацельствы», мае права атрымаць свой груз, і прапанаваў адказчыку (суднаходнай кампаніі) выдаць груз.

Ангельскія газэты ў Шанхаі вельмі задаволены пастановаю суду і лічаць, што пытаньне аб новых падатках і мытах вырашана цяпер у тым сэнсе, што чужаземныя купцы маюць права іх не плаціць.

Недахоп мэталёвых грошай.

ШАНХАЙ, 29-8. У зьвязку з ваенным становішчам, манэтныя двары ў Нанкіне і Ханчжоу прыпынілі працу. У Шанхаі, з прычыны значных запасаў срэбра, гэта не адчуваецца, аднак у іншых гарадох недахоп мэталёвых грошай вельмі адчуваецца.

Выданьне органу ўханцаў пераносіцца ў Шанхай.

ШАНХАЙ, 29-8. У апошнім нумары газэты ўханскага ўраду «Піпле Трыбюн» зазначаецца, што бліжэйшымі днямі выданьне газэты адновіцца ў Шанхаі дзеля таго, каб рэдакцыя знаходзілася бліжэй да ўраду.

Пралетарская моладзь—пад сьцягі КІМ'а.

НА БАРАЦЬБУ ПРОЦІ ІМПЕРЫЯЛІСТЫЧНАЕ ВАЙНЫ І ЗА СССР.

З адозвы выканкому КІМ'а.

МАСКВА, 30. Выканком Камінтэрну моладзі зьвярнуўся з адозваю да маладых рабочых, салдат і матросаў усяго сьвету.

У канцы жнівеня—гаворыцца ў адозьве—20-ты раз надыходзе гадавіна дню заснаваньня Інтэрнацыяналу моладзі. 24—26-га жніўня 1907 году ў Штутгарце ўпяршыню спаткаліся прадстаўнікі пралетарскіх юнацкіх арганізацый розных краін на сваёй міжнароднай канфэрэнцыі. На гэтай канфэрэнцыі было ўтворана «Міжнароднае Аб'яднаньне Сацыялістычных Юнацкіх Арганізацый».

Карл Лібкнехт, сьмелы пасьлядоўны прыхільнік анты-мілітарысцкае барацьбы, быў старшынёю штудгартцкае канфэрэнцыі. Пад кіраўніцтвам Карла Лібкнехта быў утворан першы Інтэрнацыянал моладзі і яго рэвалюцыйная праграма. Не зважаючы на ўсе спрабы рэфармісцкае партыйнае і прафсаюзнае бюракраты і пашкодзіць пралетарскаму юнацкаму руху, рабочая моладзь моцна трымалася за рэвалюцыйныя прынцыпы Штутгартцкае канфэрэнцыі. А калі ў момант выбуху вайны правадыры сацыял-дэмакраты паказалі сябе з самага горшага боку, і 2-гі Інтэрнацыянал ганебна разваліўся, ПРАЛЕТАРСКАЯ МОЛАДЗЬ ПЕРШАЯ АДНАВІЛА СВАЮ МІЖНАРОДНУЮ АРГАНІЗАЦЫЮ І ПРАВОДЗІЛА МІЖНАРОДНЫЯ РЭВАЛЮЦЫЙНЫЯ ВЫСТУПЛЕНЬНІ СУПРОЦЬ ВАЙНЫ.

Пралетарскія юнацкія арганізацыі падагулілі ўрокі сваёй барацьбы супроць вайны і рэфармізму на 4-й міжнароднай юнацкай канфэрэнцыі ў лістападзе 1919 г. у Бэрліне. Сабраныя там прадстаўнікі пераважнай большасьці юнацкіх арганізацый аднагалосна ўхвалілі зьмяніць назву міжнароднае сацыялістычнае арганізацыі, на Камуністычны Інтэрнацыянал Моладзі.

Камуністычны Інтэрнацыянал моладзі, як непасрэдна ўзросшы з першага Інтэрнацыяналу моладзі, загартованы ў агні вайны і рэвалюцыі, і цяпер ня спыняе весьці сваю працу і барацьбу ў напрамку Штутгартцкае канфэрэнцыі, у духу Карла Лібкнехта, няўміручага міжнароднага правадыра юнацкага руху.

І гэтая БАРАЦЬБА ЦЯПЕР БОЛЬШ ПАТРЭБНА, ЧЫМ КАЛІ-Б ТО НІ БЫЛО ПАГРОЗА НОВАЕ ВАЙНЫ БЛІЗКА, ЯК НІКОЛІ. На працягу некалькіх месяцаў цягнецца імпэрыялістычная інтэрвэнцыя ў Кітаі. Ангельскі імпэрыялізм падрыхтоўвае вайну супроць Савецкага Саюзу, супроць адзінае пралетарскае дзяржавы ў сьвеце. Вайна ўжо стаіць на парадку дня. Маладыя, як і сталыя правадыры сацыял-дэмакратыі адмаўляюць наяўнасьць вялікае пагрозы вайны, і нават больш: яны яшчэ больш узмоцненым парадкам вядуць сваё цкаваньне і кампанію выдумак на СССР, і тым самым дапамагаюць буржуазіі і ўдарыць па пралетарыяту новаю вайною і мабілізаваць яго супроць савецкіх братоў. Яны рыхтуюць другі 1914 год.

Выканком КІМ'у зараз ізноў зварочваецца да вас са сваім баявым заклікам, маладыя рабочыя. Пралетарская моладзь прымушана несьці страшэнныя ахвяры ў імпэрыялістычнай вайне. З прычыны гэтага, яна павінна быць у ПЕРШЫХ ШЭРАГАХ БАРАЦЬБЫ СУПРОЦЬ ВАЙНЫ, як яна была і ў мінулым у першых радох барацьбы проці вайны пад кіраўніцтвам Карла Лібкнехта.

КІМ заклікае вас ДА ЯШЧЭ БОЛЬШАГА ЎЗМАЦНЕНЬНЯ БАРАЦЬБЫ СУПРОЦЬ ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНАЕ ВАЙНЫ І НАПАДУ КАПІТАЛУ.

КІМ заклікае вас АРГАНІЗАВАЦЬ У ГЭТЫ ДЗЕНЬ ДЭМАНСТРАЦЫІ І СХОДЫ СУПРОЦЬ ВАЙНЫ І ЗА СССР. Праводзьце з намі міжнародны тыдзень барацьбы з 28 жніўня па 8-га верасьня і 13-ты міжнародны юнацкі дзень 4 верасьня.

Дэманструйце, ідзеце пад сьцяг Карла Лібкнехта, пад сьцяг Камуністычнага Інтэрнацыяналу Моладзі.

Мы ня думаем, што некалькімі такімі днямі мы зможам дасягнуць усяго, аднак мы спадзяёмся, што яны дапамагаюць узрушыць працоўную моладзь, абудзіць яе да масавае барацьбы, згодна запаветаў Леніна і Лібкнехта.

З-за астрожных крат у абарону СССР.

ІНТЭРПЭЛЯЦЫЯ АРЫШТАВАНЫХ ФРАНЦУСКІХ ДЭПУТАТАЎ-КАМУНІСТАЎ АБ ВЫСТУПЛЕНЬНІ ФОША.

ПАРЫЖ, 29-8. Кашэн, Дорыё, Сэмар і інш. зьняволеныя ў астрозе камуністы зьвярнуліся з адкрытым лістом да міністра Барту, у якім заяўляюць, што поўнасьцю салідарызуюцца з адкрытым лістом Марты да Фоша, за які Марты аддаецца крымінальнаму суду. Аўтары адкрытага ліста да міністра юстыцыі называюць заяву Фоша аб неабходнасьці крыжовага паходу проці СССР нячуваным і патрабуюць, каб Марты быў пераведзен на становішча палітычнага зьняволенага. Аўтары ліста зазначаюць, што пастанова ўраду аддаць Марты крымінальнаму суду сьведчыць аб намеры ўраду адмяніць рэжым палітычных зьняволеных для ўсіх камуністаў.

Адначасна Кашэн, Дорыё і Марты паведамілі старшыню палаты аб сваім намеры падаць інтэрпэляцыю наконт заяў Фоша, закранаючых пытаньне аб палітыцы ўраду ў адносінах да СССР і стварающых пагрозу міру ў Эўропе.

Інтэрнацыянальнае сьвята рабочае моладзі

БЭРЛІН, 29-8. У Штутгарце 28-га жніўня адбылося арганізаванае Камуністычным Інтэрнацыяналам Моладзі сьвяткаваньне міжнароднага дню моладзі. У сьвяткаваньні ўзялі ўдзел масавыя дэлегацыі ад усіх раёнаў Нямеччыны, а таксама дэлегацыі ад камуністычнага юнацкага руху Англіі, Францыі, Бэльгіі, Чэха-Славакіі, Швэйцыі і Нарвэгіі.

Пасьля мітынгу, які адбыўся з вялікім уздымам, удзельнікі сьвяткаваньня накіраваліся працэсіяй па вуліцах гораду.

ВЫБУХ РАБОЧЫХ ПРАТЭСТАЎ У ДЗЕНЬ ПАХАВАНЬНЯ САКО І ВАНЦЭЦІ.

Прах Ванцэці застанецца ў Бастоне.

НЬЮ-ЁРК, 29-8. Не зважаючы на агалошаны раней плян, прах Сако і Ванцэці застаўлен у Бастоне.

Камітэт абароны Сако і Ванцэці не апавясьціў жадных тлумачэньняў аб прычынах зьмены гэтага пляну.

30-цітысячны мітынг у Лёндане.

ЛЁНДАН, 29-8. Мітынг у зьвязку з пахаваньнем Сако і Ванцэці, арганізаваны 28-га жніўня ангельскай сэкцыяй МОПР'у, прыцягнуў звыш 30 тысяч удзельнікаў. На мітынгу выступалі з прамовамі прадстаўнікі ўсіх напрамкаў ангельскага рабочага руху.

Мітынг ухваліў рэзалюцыю, у якой ганьбіць пакараньне сьмерцю Сако і Ванцэці, як адно з найбольш агідных злачынстваў, калі-небудзь учыненых капіталам.

Наперакор рэфармісцкім правадыром.

15.000-я дэманстрацыя левых у Нью-Ёрку.

НЬЮ-ЁРК, 29-8. У Нью-Ёрку сёньня адбыўся мітынг памяці Сако і Ванцэці, прыцягнуўшы каля 15 тысяч удзельнікаў. Мітынг прайшоў з вялікім уздымам і зьявіўся пасьпешнаю дэманстрацыяю левага крыла амэрыканскага рабочага руху, наперакор сацыялістам, якія шкодзілі і не дапушчалі рабочых да арганізацыі мітынгу.

Мейсца, дзе адбываўся мітынг, было абкружана моцным паліцэйскім кардонам, узброеным кулямётамі.

Рабочы мітынг у Фінляндыі.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 29-VIII. У дзень пахаваньня Сако і Ванцэці на высьпе Мусьцікамаа адбыўся рабочы мітынг, арганізаваны мясцовай сэкцыяй МОПР'у.

У ліку дакладчыкаў выступаў сэкратар аб'яднаньня фінляндзкіх прафсаюзаў Туорміэн, які падзяліўся з аўдыторыяй уражаньнямі аб сваім нядаўнім падарожжы ў СССР.

Блізкі суд над жэнеўскімі дэманстрантамі

Часткі ўдзельнікаў пагражае суровая кара.—Сьляды рабочага гневу на будынку Лігі Нацый.

БЭРЛІН, 26-8. 14 арыштаваных удзельнікаў жэнеўскіх дэманстрацый пратэсту проці кары сьмерцю Сако і Ванцэці аддадзены суду. Некаторыя з іх аддаюцца суду прысяжных. Да катэгорыі «найбольш вінаватых» аднесены ўдзельнікі нападу на памяшканьне Лігі Нацый.

Наконт гэтага швэйцарскае тэлеграфнае агэнцтва зазначае: «суровыя меры проці парушыцеляў парадку былі ўжыты згодна прапанове генэральнага пракурора Швэйцарыі. З тае прычыны, што жэнеўскія дэманстрацыі нанесьлі Швэйцарыі перад тварам чужаземных дзяржаў надзвычайна цяжкія страты, некаторыя з абвінавачваемых павінны чакаць суровых прысудаў».

Будынак Лігі Нацый носіць і да гэтага часу сьляды падзей. У будынку на пярэднім фасадзе ў вокнах выбіты ўсе шыбы. У шмат якіх вокнах цалкам выламаны рамы.

У колах Лігі Нацый дэманстрацыі зрабілі няспрыяючае ўражаньне. Ніхто, як відаць, ня думаў, што Ліга Нацый можа стаць аб'ектам такіх варожых дэманстрацый у горадзе, які зьяўляецца яе рэзыдэнцыяй.

ГОЛАС ПРАТЭСТУ РАБОЧЫХ СССР.

НОЎГАРАД, 29-VIII. Ува ўсіх гарадох і рабочых пасёлішчах губэрні адбыліся жалобныя маніфэстацыі ў дзень пахаваньня Сако і Ванцэці.

ІВАНАВА-ВАЗЬНЯСЕНСК, 29-VIII. Закатаваньне Сако і Ванцэці выклікала агульнае нездаволеньне. З 28-га жніўня ў горадзе адбываліся шматлюдныя мітынгі пратэсту.

З усіх фабрык і заводаў паступаюць шматлюдныя пратэсты супроць буржуазнага «правасудзьдзя».

САРАТАЎ, 29-VIII. 28 жніўня ў Саратаве ў дзень пахаваньня Сако і Ванцэці адбылася шматтысячная агульнагарадзкая дэманстрацыя.

СЫМФЭРОПАЛЬ. У дзень пахаваньня Сако і Ванцэці адбылася шматтысячная дэманстрацыя пратэсту. На мітынгу выступаў прадстаўнік італьянскае кампартыі т. Родэрскі.

У ўхваленай рэзалюцыі гаворыцца: «Зблізім нашы шэрагі для барацьбы з сусьветнай буржуазеяй. Усе ў шэрагі МОПР'у, узмоцнім вэнізацыю працоўных. Будзем узмацняць нашу гаспадарчую моц».

Адбыліся мітынгі і ў другіх раёнах Крыму.

Узмацненьне рэвалюцыйнага крыла ў нямецкім прафруху.

БЭРЛІН, 29-8. Учора ў Нямеччыне адбыўся традыцыйны штогодны дзень прафсаюзнае прапаганды і вярбоўкі новых членаў прафсаюзаў, арганізуемы ўсеагульным аб'яднаньнем нямецкіх прафсаюзаў, саюзам служачых і ўсеагульным саюзам чыноўнікаў. У выніку слабое і неактыўнае падрыхтоўкі да кампаніі ўчарайшы дзень прайшоў параўнаўча вяла, і лік завярбованых новых сяброў не дайшоў нават да ўзроўню дню леташняга году.

Паўднёвая частка Бэрліну, куды зьбіраліся з розных зборных пунктаў асобныя саюзы, была перапоўнена дэманстрантамі. Маніфэстацыі і лёзунгі відавочна паказвалі суадносіны сіл апазіцыі і рэфармістаў унутры розных саюзаў. У калёне саюзу мэталістаў пераважалі лёзунгі апазіцыі: вайна вайне, за абарону Савецкага Саюзу, за ўваход саюзу мэталістаў у міжнароднае аб'яднаньне мэталістаў. Лёзунгі апазіцыі часткова пераважалі таксама і ў калёнах іншых саюзаў. Вылучаліся таксама апазіцыйныя плякаты з лёзунгамі: «няхай жыве адзінства з расейскімі і кітайскімі прафсаюзамі».

Пасьля дэманстрацый у розных пунктах зьбіраліся групы рабочых, і ўзьнікалі дыскусіі па галоўных пытаньнях рабочага руху. Загатоўленыя апазіцыяй плякаты з надпісам «пралетары ўсіх краёў, яднайцеся ў абарону адзінства прафруху і Савецкага Саюзу», а таксама літаратура апазіцыі мелі вялікі попыт.

За дзень.

Імпэрыя і кракет.

Адносна крыкету нам вядома, што гэта спартыўная гульня. Роля яе ў палітыцы нам да гэтага часу ня была вядома, бо не даводзілася з ёю сустракацца, і наўрад ці ў гісторыі міжнародных дыплёматычных зносін на якім-небудзь кругабегу яе гісторыі кракету адводзілася хоць нейкае месца.

Неспадзявана для нас і для некаторых дыплёматаў яе роля выявілася ў 1927 годзе. Містэр Томас — лідэр ангельскага рабочага руху на прыёме спартсмэнаў кракету Новай Зеланды (ангельскай калёніі) сказаў:

> «Вы зьявіліся,—сказаў містэр Томас,—з таго даміньёну, які ведае што такое кракет... Гэты даміньёны выказаў шмат любві, самаахвяраваньня і аддананасьці ў часе вялікага іспыту, які перажывала Вялікабрытанія».

Адкуль можна зрабіць вывад, што кракітысты—гэта такі народ, які асабліва здольны для «любві і самаахвяраваньня», калі Вялікабрытанія пачынае з кім-небудзь вайну? Чым тлумачацца гэтыя асаблівыя здольнасьці кракета? Томас аб гэтым не гаварыў і ня тлумачыў. Ён абмежаваўся паведамленьнем, што:

> «Ва ўсёй спартыўнай тэрміналёгіі няма гэткага слова, якое-б стольні гаварыла, як слова кракет... У якой-бы сфэры жыцьця мы-б ня дзейнічалі, якую-б ролю мы ні выконвалі, усё роўна—пакуль мы гуляем у кракет, усё астатняе на мае ніякага значэньня».

З вялікім імпэтам містэр Томас гаварыў некалькі чулых слоў аб ролі «Юніён-Джэк» (гэтак завецца нацыянальны сьцяг Вялікабрытаніі). Ён прасіў сваіх слухачоў помніць, што «Юніён-Джэк» зьяўляецца сымбалем імпэрыі, і ніхто не павінен думаць, што гэты сьцяг складае манаполію толькі «аднэй палітычнай партыі».

> „Юніён-Джэк—ёсьць“ нешта больш высокая і шляхетнае, чым якая-небудзь палітычная партыя". „Я з гонарам гляджу на той час, калі быў міністрам калёніі ўраду яго вялічаства ангельскага караля і глыбока веру ў тое, што будзе карысным для члена новай партыі займаць гэтую пасаду і мець магчымасьць даказаць, што клопаты аб імпэрыі не зьяўляюцца манаполіяй толькі аднэй якой-небудзь партыі“.

Томасы і Макдананьды і іншыя здраднікі ангельскага рабочага руху больш усяго непакояцца аб тым, каб буржуазея западозрыла іх у гэткай рэвалюцыйнасьці, што яны таксама лічаць патрэбным вызваленьне ангельскіх калёній з-пад уціску буржуазеі. Вось чаму гэткае ганаровае месца Томас адводзіць кракету.

Бальдвін у сваім выступленьні (глядзі тэлеграмы) у Доглас-Кестле таксама непакоіцца, каб, барані божа, ангельскія рэфармісты ня здумалі яго скінуць. Містэр Томас яго папярэдзіў: веліч ангельскай імпэрыі зьяўляецца клопатам Томаса гэтак сама, як і Бальдвіна...

Стварэньне „Прыбалтыцкага блёку“.

Спатканьне міністра замежных спраў Латвіі—Цэленса і Літвы — Вальдэмарса мела мэтаю ня столькі ўрэгуляваньне ўзаемаадносін паміж гэтымі краінамі, колькі абгаварваньне пытаньня адносна стварэньня «Прыбалтыцкага блёку», над ажыцьцяўленьнем якога працуе Цэленс. Гэты блёк павінен значна розьніцца ад ангельскага. Па ангельскаму пляну «Прыбалтыцкі блёк» павінен уключыць і мець на чале Польшчу і галоўнае вастрыё накіраваць супроць СССР. Па пляну Цэленса, ён павінен быць накіраваны супроць Польшчы, і без супроцьсавецкага зьместу, прычым маецца на ўвазе, што Заходнія дзяржавы будуць гарантаваць гэты блёк, у які ўвойдуць Латвія, Літва і Эстонія.

Эстонія, якая да апошняга часу прымала слабы ўдзел у распрацоўцы пляну гэтага блёку, у апошнія дні (тэлеграмы за нядзелю і аўторак), асабліва пасьля ковенскага спатканьня, таксама пачынае больш увагі зьвяртаць гэтаму пытаньню. Эстонія пачынае разумець, што ангельскія парады і пазыкі маюць галоўнаю мэтаю не абараняць мір для Эстоніі, а ўцягваюць яе ўсё больш і больш у свае супроцьсавецкія пляны. Чым хутчэй Эстонія пачне вызваляцца ад ангельскага ўплыву, тым лепш будзе для яе самой і тым лепш будзе для ўсіх Прыбалтыцкіх дзяржаў.

«Прыбалтыцкі блёк» для захаваньня міру і спакою ў Прыбалтыцы можа быць створаны толькі пры ўмовах вызваленьня Прыбалтыцкіх краін ад ангельскага ўплыву, што таксама пачынае разумець Латвія, Літва і Эстонія.

Зусім зразумела, аб гэтым гаворыць і Цэленс, што для ўсіх Прыбалтыцкіх дзяржаў значна лепей было-б утварыць самастойныя гарантыйныя дагаворы з СССР і гэтым самым яны-б паляпшалі свае ўзаемаадносіны з намі і ўласнае эканамічнае становішча.

„Суд“ у Польшчы.

Нам добра вядома, у якіх цяжкіх варунках прыходзіцца нашым закардонным братом у Польшчы жыць і працаваць. Асабліва тым, хто ўвесь аддаўся дабру свайго народу і гатоў несьці самыя цяжкія і незаслужаныя кары. Проці такіх людзей скірованы высілкі ўсёй польскай «ахранкі», а з ёю разам і ўсяго сучаснага польскага дзяржаўнага апарату.

Перад намі № 42 Віленскай беларускай газэты «Наша Праўда», і ў ёй мы знаходзім пісьма пасла сойму Сяргея Барана, які больш як чатыры гады таму назад быў засуджан польскім судом за нібы-та прыналежнасьць да сьпіску, меўшаму за заданьне, дарогай збройнага паўстаньня, стварыць беларускую рэспубліку,—з арт. 101 К. К.—на шэсьць гадоў катаргі, а з арт. 102 К. К.—на чатыры гады катаргі.

Апэляцыйны суд адкінуў арт. 101 К. К., пазаставіўшы ў сіле 4 гады кары з арт. 102 К. К.

Кару гэту пасол Баранаў адсядзеў у працягу 3 гадоў і 7 месяцаў, а пазастаўшуюся кару—прэзыдэнт спыніў на 5 гадоў, не вярнуўшы правоў.

Гэта называецца ў Польшчы—амністыя!

І далей гр. Баран апісвае, як адбыўся над ім «суд». Яго абвінавацілі ў тым, што ён знаходзіўся ў зносінах з «атаманам» Разумовічам - Хмараю і належаў да яго арганізацыі. Канкрэтных доказаў на судзе ня было выяўлена, але гр. Барана асудзілі на падставе прыпушчаньня і апініі, якую яму зрабілі яго палітычныя ворагі—дэфэнзыўныя беларусы. Галоўны сьведка Ленкевіч, які працаваў з Разумовічам, а потым выдаў усіх, атрымаўшы за гэта пасаду агента паліцыі, сьцьвердзіў на судзе, што гр. Баран не належаў да гэтай арганізацыі. Гр. Баран чуў у часе суда, што проці яго працуюць нейкія цёмныя сілы, якім ён быў непажаданы і яны ўсімі сіламі стараліся яго «зьліквідаваць». Тады ён не пасьпеў іх раскрыць. І толькі цяпер, пасьля амаль чатырох год астрогу, выпушчаны на волю, ён выкрыў гэтую нітку «інсьпіратараў», якія ўкінулі яго бязьвінна ў вастрог. Цяпер пасол Баран паведаміў аб усім гэтым мін. юстыцыі, дамагаючыся перагляду сваёй справы.

Невядома, што з гэтага будзе. Але каб нават справу і перагледзелі і гр. Барана апраўдалі і пакаралі «інсьпіратараў»,—ад гэтага ні гр. Барану, ні іншым яму падобным чэсным беларускім дзеячом ня стане лягчэй у Польшчы.

АРЫШТЫ КАМУНІСТАЎ У ЗАХ. БЕЛАРУСІ

26 жніўня г. г. на абшарах Лідзкага павету адбыліся арышты былых камуністаў. Арыштованы, як піша газэта «Słowo» № 194, сакратар раёнкома к-ту партыі Зах. Беларусі Пятро [illegible] і [illegible] у вёсках Малыш і Бурдычы. Пры гэтым было зроблена шмат арыштаў.

Выпушчаны пад залог.

Арыштаваныя ў свой час у Вільні былыя [illegible] «Бел. раб.-сял. грамады»: Грышкін, Міштура, Брахоўскі і Алейнічак выпушчаны з астрогу пад залог.

Суд над імі адбудзецца ў пачатку 1928 году.

Праступнасьць Вільні ў ліпені.

У працягу ліпеня м-ца г. г. выкрыты ў Вільні 2478 праступкаў з 2833 зробленых.

У ліку арыштаваных—323 [illegible], 54 кабеты і 4 [illegible].

Навала над Вільняй.

У мінулы чацьвяр над Вільняй прайшла страшэнная павальніца, якая прычыніла вельмі вялікія шкоды. Не праходзіла і 10 сэкундаў, як сыпаліся ўсё новыя і новыя ўдары пяруна. Спасаўся хто куды. Коні палохаліся моцных і блізкіх удараў і выварачвалі з павозак пасажыраў. Адных электрычных лямпачак разьбіта па вуліцах 300 штук.

Сварка між „палёнафіламі".

Між „палёнафіламі" Уніатоўскага і „палёнафілам" Паўлюкевічам узгарэлася праўдзівая вайна. Уніатоўскі абвінавачвае Паўлюкевіча ў тым, што [illegible]

[illegible] высылка Дзяргача «ня звязана з палітыкай», а «Кур'ер Віленскі» (№ 194) аб прычынах высылкі Дзяргача кажа, што «хоць ён і нарадзіўся ў Ашмяншчыне, але паходзіць з правасл. духоўнай сям'і і таму, ня гледзячы, што ўвесь час жыў у Польшчы, ня мае польскага грамадзянства».

Ці-ж гэта так?

Адначасова з Дзяргачом высылаецца і былы рэдактар «Виленск. Утра»—п. Румашоў.

У Польшчы.

Прыезд наркамзема Прышчэпава і Гарэцкага.

«Наша Праўда» (№ 42) паведамляе, што ў Варшаву прыехалі з Сав. Беларусі—у навукова-дасьледчых мэтах—Наркамзем тав. Прышчэпаў і праф. Г. Гарэцкі.

Працэс камуністаў.

[illegible]

Катастрофа ў шахце.

[illegible]

Данцыг ня хоча прымаць белагвардзейцаў.

ВАРШАВА, 29-VIII. [illegible] Сэнат доўжан даць вычэрпваючы адказ камфракцыі пасьля таго, як будзе атрыман ад Польшчы адказ на пратэст сэнату.

Маленькі фэльетон.

СТРАШНЫ ДОКТАР.

«Доктар» Паўлюкевіч—«доктар» ад дэфэнзывы ў Заходняй Беларусі. [illegible]

[illegible]

— Вядзіма!—адказаў жаласьліва падарожнік. У гэткую халодную ноч, ды прасіць хрыста-радзі... Гэта жудасна! На табе вось 20 капеек. Ідзі, абагрэйся!

. . . .

Падобны да Аверчанаўскага героя жыве ў Заходняй Беларусі і зараз адзін «страшный человек». Ён пыжыцца, бліскаць вачыма, з кухонным нажом нападае на Савецкі Саюз і на страх ворагам да свайго няшчаснага прозьвішча—Паўлюкевіч,—дадае жудаснае «доктар».

Доктар Паўлюкевіч...
Жудасна!

Працуе гэты страшны «доктар» у польскай дыфэнзыве, атрымлівае невялічкую пэнсію і ў сваёй лядашчай газэтцы няшчадна ваюе з Савецкім Саюзам.

Ах, хаця-б як, абы трапіць у гісторыю, абы як трапіць, хаця-б гэтакім... дэфэнзыўным, абы ў гісторыю...

І вось кожную раніцу пяро гэтага няшчаснага гэроя, з лёгкасьцю ў думках нявымоўнаю зьнішчае да шчэнту Савецкую Беларусь. І кожны вечар зьвярнуўшыся да сваёй хаты і робячы як мага больш жудасныя вочы, гэты грозны чалавек кажа сваёй жонцы:

— Адгадай жонка, што я сёньня зрабіў?

— Зьнішчыў Савецкі Саюз...—спалахнеўшы адказвае жонка.

— Верна!—адказвае страшны доктар і, пачакаўшы крыху, зноў пытаецца так, як гэта гаворыцца ў народнай прыказцы:

— Куркулю-муркулю жонка... адгадай чаго я яшчэ хачу?—і, недачакаўшыся адказу жонкі, ён дадае сам:

— Ха-ха! славуты доктар зрабіў сёньня ня дрэнную рэч...

— Зра-біў?—вытарашчыўшы вочы, дзівіцца жонка—гэты адзіны чалавек, які шчыра баіцца доктара.

— Ха-ха!—адказвае доктар. Вось хутка ўжо я на белым кані паеду ў Менск... Усе схіляцца... Навакол ціха... Хто гэта? будуць пытацца... Хто гэты грозны пераможац? Ха-ха! Вы ня ведаеце? Гэта славуты Паўлюкевіч... Жудасны доктар!

. . . .

Бедны,
бедны,
«доктар»!

Алёша.

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

Савецкае будаўніцтва.

Пленум сельсавету на вёсцы.

(В. Прусінава, Узьдзенскі раён).

Свой чарговы пленум Стальбоўскі сельсавет вынес у вёску; гэта другі выпадак, калі сельсавет у гэтым годзе вынес свой чарговы пленум у гушчы сялян.

На пленум сабралася шмат сялян. Пытаньні былі пастаўлены такія, якія больш усяго цікавяць сялян.

Са справаздачы загадчыка дзіцячага саду, які знаходзіцца ў в. Прусінава, выявілася, што насельніцтва садам здаволена, але заўважваецца неакуратнае наведваньне дзяцьмі саду.

Тав. Дзямідовіч (старшыня культкамісіі пры сельсавеце) адзначыў, што ёю прымаюцца захады аб вывозцы дроў на 1927-28 навуч. год. Дровы ўжо загатоўлены.

У спрэчках адзначылі:

— Няма поўнага вучоту ўсіх чырвоных куткоў, а таксама гурткоў.

— Малая праца па распаўсюджваньню газэт, не працуюць усе сябры.

— Неабходна ўзмацніць падпіску на газэты з надыходам восені.

Найбольш зацікавіў сялян сваім дакладам раённы судзьдзя тав Лукашэвіч.

— Цяперашні суд і ранейшыя суды—дзьве вялікія розьніцы. Абраныя ад сялян прадстаўнікі маюць такое права, як і судзьдзя. Справы вырашаюцца большасьцю галасоў.

Тав. Лукашэвіч адзначаў, што з 1 студзеня па 1 жніўня наступіла 312 спраў, з якіх разабрана 302. Зроблена справаздач па вёсках 12 і нарад народных засядацеляў—2. Спраў па п'янству і самагонных наступіла мала. У гэтым напрамку раён знаходзіцца ў добрым становішчы.

Сяляне задавалі шмат пытаньняў і адзначалі, што зусім малую кару даюць некаторым злачынцам, што дае магчымасьць другім сьмялей рабіць злачынствы

Адносна 3-яе сялянскае пазыкі сяляне выказаліся больш падрабязна азнаёміцца з гэтым пытаньнем і па магчымасьці набыць аблігацыі.

Пленумам сяляне засталіся здаволены.

А—р.

Агнятрывалае будаўніцтва на вёсцы.

(Самахвалавіцкі р., Меншчына).

Наша агнятрывалае т-ва арганізавалася 16 лістапада 1926 году. Яно мела 20 сяброў з 5 руб. паеў і ўступных у 50 кап. РВК адрамантаваў адпаведнае памяшканьне на 650 р., якія т-ва абавязалася з часам выплаціць. На загатоўку матар'ялу і закупку машын, т-ва пазычыла 1400 р. у Белсельбанку. Машын было набыта на 600 руб. і загатоўлена 2000 пудоў цэманту.

Працу т-ва распачало 3 красавіка г. г. і выробляе: чарапіцу, пустацельную цэглу і трубы на студні. У працы былі недахваты, і гэта тлумачылася тым, што ня было кваліфікаванага майстра, якога т-ва прасіла некалькі раз у Акрза і не дапрасілася, таксама станкі былі набыты вельмі дрэнныя, якія мяняліся па некалькі разоў. З цягам часу выраб палепшыўся. Загатоўлена за ўвесь час да 1-га жніўня 10120 штук чарапіцы, 145 труб для студняў і 614 пустацелых цэглін.

На выраблены матар'ял ёсьць попыт з боку насельніцтва і т-ва яшчэ ня можа задаволіць попыту, асабліва на чарапіцу.

На 60 проц. матар'ял закупліваецца серадняками і беднякамі праз крэдытнае т-ва.

Насельніцтва здаволена працай т-ва, за што гаворыць рад сяброў, якіх на 1-е жніўня было да 80.

Надалей т-ву для пашырэньня сваёй дзейнасьці неабходна абсталявацца спраўнымі машынамі і падабраць добрых майстроў.

Клёнік.

„Беларуская халтура".

21 і 22 жніўня ў Заслаўскім нардоме даваў свае пастаноўкі „калектыў беларускай драмы" пад кіраўніцтвам Гольцмана. Ставіліся п'есы „Бацька і сын" і „Манька". Пры ходзе спэктакляў высьветлілася вельмі кепская падрыхтоўка да апошніх з боку артыстаў. Асабліва гэта было прыкметна ў п'есе «Манька». Блыталіся з выхадамі, тыпы былі падабраны вельмі няўдала. Былі выпадкі, калі артысты, недачуўшы суфлёра, ня ведалі, што рабіць на сцэне.

Уражаньне ад спэктаклю ў прысутных асталося кепскае. На першы спэктакль яшчэ, праўда, сабралася крыху людзей, за тое на другім іх было зусім мала, ня гледзячы нават на тое, што на афішах красавалася намалёванае вялікімі літарамі прыемнае для нашай публікі слова „танцы".

Па словах адміністратара к-ву Гольцмана—калектыў ставіць перад сабою мэту, галоўным чынам, трымаць сувязь з вясковымі драматычнымі гурткамі і даваць апошнім нагляднае кіраўніцтва. Ня ведаю, можа гэта і добра, а толькі трэба адзначыць, што нашы драмгурткі ставяць спэктаклі нікольні ня горш, а бывае яшчэ і лепш за гэты калектыў які так гучна заве сябе „к-вам беларускай драмы". На мой погляд, да гэтага к-ву больш за ўсіх прыстала-б насіць назву „к-ву беларускай халтуры". Тады-б верна было, а так толькі публіку абдурваюць.

І як гэта Галоўпалітасьветы ня бачыць?!

№—скі.

Весткі з месц.

Падпал.

Уначы з 21 на 22-VIII г. г. у вёсцы Турэц Дукорскага с.-с. выбухнуў пажар, падчас якога згарэла гумно гр. Пыжа Мітрафана. Збожжа згарэла на 1.800 руб.

Гр. Пыж Хвёдар, маючы злабу на пацярпеўшага, будучы крыху падпіўшы, падпаліў гумно.

Злачынца затрыманы і дастаўлен у Менскі спраўдом.

С.-г. каапэрацыя.

Магілеў. Да часу далучэньня Калінінщчыны па акрузе налічвалася 187 каапэр. аб'яднаньняў. Зараз гэты лік павялічыўся на 95. Усяго каапэравана па пашыранай акрузе 41,5 проц. сялянскіх двароў.

Малочных арцеляў налічваецца 31 з 1422 пайшчыкамі. За апошні сэзон арцелямі выпрацавана 59798 кілё сыру і 8182 кілё масла.

У Саюзных Рэспубліках.

АНГЕЛЬСКАЯ ШПІЁНСКАЯ СЕТКА У СССР.

ДПУ АПЫТВАЛА 26 ШПІЁНАЎ.—СПРАВА БУДЗЕ РАЗГЛЯДАЦЦА Ў ЛЕНІНГРАДЗЕ ГЭТЫМІ ДНЯМІ.

ЛЕНІНГРАД, 30-8. Нядаўна ленінградзкае ДПУ выкрыла сетку ангельскага шпіянажу, арганізаваную ангельскім капітанам Бойсам. Бойс быў камандыраван ангельскім урадам для арганізацыі разьведкі ў Скандынавіі і прыбалтыцкіх краінах яшчэ ў 1919 г.

Выконваючы даручэньне свайго ўраду, Бойс назначаў у розныя краіны сваіх прадстаўнікоў, кіраваўшых разьведкай. Такімі прадстаўнікамі былі: у Варшаве—капітан Хіль, у Рэвелі—капітан Ленстрант і ў Гельсінгфорсе—ранейшы палкоўнік Сумскага гусарскага палка Мікола Вунакоў. Аднагалосна ў Тэрыёках кіраўніком шпіёнскае групы быў прызначаны былы афіцэр царскае арміі Тодар Сокалаў. Апрача таго, у Польшчы быў завэрбаван стары міжнародны шпіён Гойер, які быў прыкамандыраван да Сокалава.

Сокалаў пры дапамозе фінскіх выведчых органаў распачаў актыўную працу ў 1920 годзе; арганізаваў на тэрыторыі СССР шэраг канспіратыўных кватэр і паладзіў сувязь з імі. Арганізацыя разгарнула шырокую дзейнасьць.

Калі арганізацыя была выкрыта ДПУ, дык адным з першых быў арыштован Гойер—жыўшы ў Адэсе.

У Гойера пры арышце было знойдзена шмат лістоў, пісаных хімічным атрамантам. У лістох зьмяшчаліся розныя шпіёнскія заданьні. Атрымаўшы заданьне як ад Бойса, так і ад прадстаўніка брытанскае вайсковае місіі ў Рэвелі Мікель-Джона, Гойер сабраўся праз Бэрлін у СССР.

Да гэтага ён атрымаў шыфр і грошы і ўмовіўся з Бойсам аб накіраваньні ўсёй карэспандэнцыі праз фінляндзкае генэральнае консульства ў Ленінградзе. У Ленінградзе Гойер прыладзіўся на пасадзе ў савецкі гандлёвы флёт і зараз-жа праз фінлядзкае генэральнае консульства зьвязаўся з Бойсам.

У шпіёна Валіцкага пры арышце таксама знойдзены лісты, пісаныя сакрэтным атрамантам.

Арыштаваны ДПУ Юрка Хлапушын займаўся шпіёнствам разам з братам Антонам з 21 г., прычым апрача шпіянажу ён накіроўваў кур'ераў да шпіёнскіх арганізацый за мяжу. Юрка Хлапушын меў сувязь, як і Гойер, з супрацоўнікам фінляндзкага консульства Лінстрэтам, праз якога накіроўваў свае даносы ў Фінляндыю і атрымліваў плату за шпіянаж.

ДПУ арыштавала таксама шмат спасобнікаў, у ліку якіх знаходзіцца дацэнт (па хіміі) лясного інстытуту Мікола Нікіцін, даваўшы англа-фінскай разьведцы зьвесткі аб газах і хімічнай прамысловасьці СССР. Усяго да суду прыцягваюцца **26 шпіёнаў і іх спасобнікаў.** Справа будзе разглядацца ў выяздной сэсіі вайсковае калегіі вярхсуду СССР у Ленінградзе 2 верасьня.

Першая дэлегацыя эстонскіх рабочых у СССР.

МАСКВА. 30 жніўня прыехала ў Маскву першая эстонская рабочая дэлегацыя ў складзе 9 чалавек. Старшыня дэлегацыі—член эстонскага парляманту Крымпэль.

Па партыйнасьці члены дэлегацыі належаць да левага крыла эстонскага рабочага руху. Усе дэлегаты абраны на рабочых сходах.

У межах СССР дэлегацыя прабудзе тры тыдні. Дэлегацыя ўжо наведалася ў маўзалей Леніна.

Дэлегацыя савецкіх інжэнэраў у Нямеччыне

МАСКВА, 30-8. Учора выехала ў Нямеччыну 16 інжэнэраў-будаўнікоў, камандыраваных рознымі гаспадарчымі органамі асобных раёнаў СССР, для азнаямленьня з найноўшым будаўніцтвам, галоўным чынам,—прамысловым і кватэрным.

Падарожжа арганізавана па ініцыятыве ЦК саюзу будаўнікоў, ЦБ інжэнэраў-будаўнікоў і ВСНГ СССР.

Новыя штуршкі ў Намангане.

НАМАНГАН, 29-8. 28-га жніўня вечарам і 29 раніцой адчуваліся два падзёмныя штрухі.

Весткі адусюль.

Палёт вакол сьвету на манаплянэ.

НЬЮ-ЁРК, 28.VIII. 27-га жніўня ў напрамку да Крайдону (АНГЛІЯ) вылецеў манаплян з лётнікам Брок і пасажырам Шлі. Манаплян ставіць сабе мэтаю ўстанавіць рэкорд хуткасьці кругасьветнага палёту. Маршрут манапляну—Англія, Нямеччына, Турцыя, Індыя, Японія, Гонолулу, Дэтройт (Амэрыка).

28-га раніцою манаплян прыляцеў у Крайдон.

Савецкія матацыклісты ў Бэрліне.

БЭРЛІН, 28-8. Прыехалі 5 савецкіх матацыклістаў. 6-ты матацыкль сапсаваўся і часова затрымаўся ў Польшчы.

Чыгуначная катастрофа ў Англіі.

24 жніўня г. г. ў Англіі здарылася вялікая чыгуначная катастрофа. Праз поўгадзіны па вырушэньні з Лёндану асабовы поезд зыйшоў з рэяк, пры гэтым вагоны зваліліся з высокага насыпу. З прычыны катастрофы 12 асоб забіта і 20 цяжка паранена. 30 асоб паранена лягчэй. Сярод цяжка параненых некалькі асоб таксама ня выжывуць.

Рэкорд хуткасьці лёту.

Ангельскі лётчык Губэрт пабіў гэтымі днямі рэкорд хуткасьці лёту, устаноўлены для аэрапланаў лёгкага тыпу. Губэрт праляцеў 100 кілёмэтраў з паваротам назад з шыбкасьцю 300,10 кілёмэтраў у гадзіну.

Яшчэ аб парыскім стрэле.

ПАРЫЖ, 27-VIII. Страляўшая ў швэйцара савецкага паўнамоцнага прадстаўніцтва т. Фоміна, эміграцтка Шчэпкіна была агледжана псыхіятрычнай экспэртызай.

Тав. Фомін падае Шчэпкінай грамадзянскі іск.

Стыхійныя няшчасьці ў Японіі.

ТОКІЁ, 29-VIII. 27 ноччу ў раёне Нагасакі прайшлі моцныя дажджы з бурай, затапіўшыя вялікі абшар зямлі. Налічваецца 16 загінуўшых і 19 параненых. Страта ўраджаю вылічваецца ў 2 мільёны руб.

Моцныя дажджы з бурай прайшлі таксама і ў раёне Котцы (на высьпе Сікоку), дзе налічваецца 36 забітых і шмат параненых.

Начальнік рыскага астрогу—хабарнік.

РЫГА, 27-VIII. „Сацыял-Дэмакрат" паведамляе, што начальнік рыскага астрогу аддаецца пад суд па абвінавачаньні ў хабарніцтве.

Пашырэньне раёнаў БССР за кошт маламоцных з іх*).

4. Магілеўская акруга.

Усё скарачэньне па Магілеўскай акрузе прыпадае на б. Калінінскую акругу, якая амаль ня цалкам вайшла ў свой час у Магілеўшчыну. Тут скарочаны толькі два раёны і скарачэньне зроблена зусім проста: да Клімавіцкага раёну далучаны цалкам Мілаславіцкі раён і да Касьцюковіцкага таксама цалкам далучаны Бялынкавіцкі раён.

Мэтазгоднасьць правядзеньня ў жыцьцё аб'яднаньня раёнаў гэтакім чынам грунтуецца на наступным. Мілаславіцкі і Бялынкавіцкі раёны да асаўнога раёнаваньня БССР у 1924 г. уваходзілі ў склад Клімавіцкага павету. Гэтая даўнейшая сувязь Мілаславіч і Бялынкавіч з Клімавічамі і ў час існаваньня іх, як раённых цэнтраў, далёка ня страчана. Эканамічнае імкненьне гэтых насельных пунктаў да свайго ў мінулым павятовага цэнтру г. Клімавіч, за выключэньнем часткі Бялынкавіцкага раёну, насельныя пункты якога імкнуцца да м. Касьцюковіч, захавалася і адчуваецца і да апошніх дзён. Рынкам збыту, пераважна сельска-гаспадарчых прадуктаў, зьяўляюцца: для Мілаславіцкага раёну г. Клімавічы, для Бялынкавіцкага—м. Касьцюковічы; адгэтуль далучэньне насельных пунктаў ліквідуемых раёнаў да названых цэнтраў, з пункту погляду эканамічнага імкненьня насельніцтва, мэтазгодна. Аднастайнасьць у напрамку сельскай гаспадаркі ліквідуемых раёнаў з раёнамі, да якіх яны далучаюцца, створыць спрыяючыя ўмовы для разьвіцьця сельскай гаспадаркі. Вядома, што Клімавіцкі і Касьцюковіцкі раёны, як эканамічна мацнейшыя, маюць большыя магчымасьці і шырэйшыя пэрспэктывы ў гэтым напрамку.

Мэтазгоднасьць ліквідацыі гэтых раёнаў вынікае з іх слабай магутнасьці, як самастойных гаспадарчых адзінак. Бюджэтнае, напрыклад, іх эканамічнае становішча характэрызуецца наступнымі лічбамі:

	Прыбыт.	Выдат.	Дэфіцыт.
Мілаславіцкі раён	30.523	105.777	72.254
Бялынкавіцкі „	29.309	99.464	70.155

Ліквідуемыя раёны такім чынам зьяўляюцца найбольш дэфіцытнымі, сярод іншых раёнаў акругі, і аб'яднаньне іх з больш магутнымі дасьць магчымасьць зьменшыць дэфіцыт мясцовага бюджэту. Разьлік тут зусім просты, калі мы, напрыклад, заўважым, што ліквідацыя толькі выдаткаў на ўтрыманьне раённага апарату дае эканоміі больш 30.000 руб.

5. Мазырская акруга.

Пашырэньне раёнаў Мазырскай акругі магчыма было разглядаць толькі за кошт скарачэньня самае большае двух раёнаў. Але Мазырская акруга цалкам, а таксама і яе раёны характарызуюцца ў адзнаку ад іншых акруг БССР тым, што пры вельмі абмяжованым ліку насельніцтва займаюць досыць значную тэрыторыю. Пасьля сталага вывучэньня і абмеркаваньня разам з акруговым выканаўчым камітэтам і інш. установамі знойдзена магчымасьць і мэтазгоднасьць абмежавацца ліквідацыяй толькі аднаго Слабадзкога раёну. Гэтакае мерапрыёмства адносна Слабадзкога раёну грунтуецца на тым, галоўным чынам, што апошні ў далейшым ня мае ніякіх пэрспэктыў да эканамічнага разьвіцьця.

З пункту погляду эканамічнага становішча раёну і пэрспэктыў на далейшае яго разьвіцьцё, Слабадзкі раён характарызуецца адсутнасьцю на сваёй тэрыторыі сталага эканамічнага цэнтру; раённы цэнтр зьмяшчаўся да гэтага часу ў звычайнай вёсцы, да якой насельніцтва раёну эканамічнага імкненьня ня мае. Прывабіць насельніцтва штучнымі спосабамі было-б досыць цяжка.

Гэты раён цікавы яшчэ і тым, што ён складае частку ваколіцы акруговага цэнтру—Мазыра. Натуральна пасьля гэтага, што ўсе вёскі Слабадзкога раёну збыт сваіх сельска гаспадарчых прадуктаў і набыцьцё тавараў фабрычна-завадзкой прадукцыі ўтвараюць у г. Мазыры і ў гэтакіх раённых цэнтрах, як Нароўля, Пятрыкоў і інш.

Адмоўным бокам для самастойнасьці Слабадзкога раёну служыць яшчэ і тое, што яго раённы цэнтр—Слабада зусім ня мае ніякай камунальнай гаспадаркі і знаходзіцца ў вельмі дрэнных абставінах у справе забясьпечаньня раённых установ жыльлёвай плошчай, на адбудову-ж яе патрэбны былі-б досыць значныя сродкі, якіх у сучасны момант немагчыма знайсьці ні па дзяржаўнаму, ні па мясцоваму бюджэту.

Бюджэт раёну параўнаўча з другімі раёнамі акругі найбольш дэфіцытны. Далейшы яго лёс такі, што ён назаўсёды павінен застацца спажываючым. Іншага становішча, вядома, і чакаць немагчыма пры адсутнасьці тут камунальнай гаспадаркі і якіх-бы то ні было прамысловых прадпрыёмстваў.

6. Гомельская акруга.

Найбольшыя зьмены ў справе раёнаваньня на гэты раз праароблены па Гомельскай акрузе. Яно зусім зразумела. З часу ліквідацыі Гомельскай губэрні і далучэньня б. Гомельскага і Рэчыцкага паветаў з яе складу да БССР ніякіх зьмен у адміністрацыйным падзеле не рабілася; воласьці названы раёнамі, павялічыліся належным чынам правы адпаведных мясцовых органаў, тэрыторыя-ж гэтых б. валасьцей і сельсаветаў засталася бяз зьмен. У выніку пашырэньня Гомельскае акругі і далучэньня да яе усяе Рэчыцкай акругі за выключэньнем аднаго Юрэвіцкага раёну, у складзе Гомельскай акругі, засталося шмат, але вельмі дробных адміністрацыйных адзінак: сямнаццаць раёнаў і 464 сельсаветы. Гэта ў той час, калі ў 7-мі астатніх акругах раёнаў 92 і сельсаветаў—1267.

Вядома, што гэткае раздрабленьне тэрыторыі ўскладняе кіраваньне з боку акруговага і раённых выканаўчых камітэтаў, перашкаджае цэласьці ў ажыцьцяўленьні гаспадарчых плянаў, патрабуе шмат больш сіл для абслугоўваньня акругі і ўносіць дысананс у некаторыя пытаньні агульна-рэспубліканскага значэньня.

У сувязі з гэтым, у адносінах Гомельскай акругі, больш чым астатніх, дыктавалася настойлівая неабходнасьць зрабіць перараёнаваньне акругі. У выкананьне гэтага, на падставе адзначаных мною ў пачатку гэтага артыкулу дырэктыў, з ліку існаваўшых да гэтага часу 17 раёнаў акругі ліквідаваны, як самастойныя адзінкі, наступныя раёны: Дзятлавіцкі, Насовіцкі, Сьвяцілавіцкі, Васілевіцкі, Горвальскі, Холмецкі, Добрушскі і Красна-Будзкі з адпаведным разьмеркаваньнем іх тэрыторыі.

Засталіся такім чынам у выніку колькаснага скарачэньня і арганізацыі наступныя дзесяць раёнаў: Гомельскі, Уваравіцкі, Чэчэрскі, Веткаўскі, Церахоўскі, Рэчыцкі, Лоеўскі, Брагінскі, Хойніцкі і Камарынскі.

а) Правядзеньне гэтакага мерапрыёмства ў адносінах да Гомельскага раёну адбілося ў тым, што ён павялічан за лік шасьці сельсаветаў (непашыраных) Добрушскага раёну, васемнаццаці сельсаветаў Дзятлавіцкага раёну і чатырнаццаці сельсаветаў Насовіцкага раёну.

У новых межах Гомельскі раён па глебавых умовах будзе аднастайным. Значэньне Гомлю, як буйнага чыгуначна-шляхавага вузла, перацінаемага шляхамі: Гомель, Менск, Гомель-Харкаў, Гомель-Бранск, Гомель-Кіеў, сама сабою зразумела. Эканамічнае значэньне Гомлю павялічваецца яшчэ і прысутнасьцю вадзянога шляху—Гомель-Кіеў па Сожу і Дняпру.

Па адных толькі гэтых прыкметах Гомель можна характарызаваць як буйны гандлёвы пункт усёй акругі. Адміністрацыйная сувязь далучаемых тэрыторый будзе дапасоўваць большай і гаспадарчай сувязі з новым сваім раённым цэнтрам. У зьвязку з канцэнтрацыяй у Гомлі, Нова-Беліцы, Добрушы дрэва-апрацоўчай, мэтала-апрацоўчай, папяровай прамысловасьці і інш. вытворчасьці, насельніцтва далучаемых сельсаветаў Добрушскага, Дзятлавіцкага і Насовіцкага раёнаў становіцца рынкам, адкуль пераліченая прамысловасьць будзе чэрпаць рабочую сілу. Застаючыяся пасьля гэтага яшчэ рабочыя рукі, звычайна, скарыстоўваюцца ў тым-жа Гомлі на адходных промыслах.

Культасьветнае абслугоўваньне далучаемых сельсаветаў Добрушскага, Дзятлавіцкага і Насовіцкага раёнаў ніскольні не пагоршыцца; прысутнасьць у Гомлі значных кадраў культасьветных працаўнікоў дапаможа палепшыць абслугоўваньне далучаемых мясцовасьцяй у гэтай галіне.

Ліквідацыя раённых цэнтраў і іх апаратаў Добрушскага, Дзятлавіцкага і Насовіцкага раёнаў дае эканомію сродкаў да 45.000 руб., прызначэньне якіх прадугледжана ўжо пастановаю VIII-га Усебеларускага Зьезду Саветаў.

б) **Чэчэрскі** раён зьяўляецца найбольш аддалёным раёнам акругі і па свайму геаграфічнаму становішчу мяжуецца з Бабруйскай і Магілеўскай акругамі БССР.

На глебавых умовах гэты раён зьяўляецца аднатыповым з далучаемай да яго тэрыторыяй 10-ці сельсаветаў Сьвяцілавіцкага раёну, якія перацінаюцца некалькімі рэчкамі, упадаючымі ў раку Сож на тэрыторыі Чэчэрскага раёну ў старых яго межах. У зьвязку з тым, што Чэчэрск знаходзіцца на беразе ракі Сож і мае шасэйную дарогу ў напрамку Чэчэрск—Прапойск, Чэчэрск—Сьвяцілавічы, Чэчэрск—Гомель, гэты раённы цэнтр будзе эканамічна моцным у гандлёвых адносінах для тэрыторыі Чэчэрскага раёну ў новых яго межах.

Аддалегласьць цэнтраў сельсаветаў далучаемай тэрыторыі Сьвяцілавіцкага раёну да новага свайго раённага цэнтру м. Чэчэрску значна меншая, чым была ў адносінах былога свайго раённага цэнтру. Такім чынам налічча маючыхся шляхаў зносін і параўнаўча блізкая аддалегласьць цэнтраў сельсаветаў (ня больш 23 клм.) ад новага раённага цэнтру дае магчымасьць нармальна абслужыць увесь пашыраны раён як з боку адміністрацыйнага, гэтак з гаспадарчага і культурна-асьветнага.

в) Пашырэньне **Веткаўскага раёну** утворана за кошт 29-ці сельсаветаў Сьвяцілавіцкага раёну і 5-ці сельсаветаў Добрушскага раёну.

Побач з гэтым неабходна адзначыць, што м. Ветка, якое разьмешчана на беразе р. Сож, зьяўляецца галоўным хлебна-гандлёвым пунктам для свайго раёну і далучаемай часткі Сьвяцілавіцкага і Добрушскага раёну. Эканамічнае прыцягненьне гэтых насельных пунктаў да м. Ветка існуе з даўных часоў. Умовы дабрабыту насельніцтва і звычаі распарадку па сельскай гаспадарцы вышэйадзначаных сельсаветаў маюць аднальковы характар з асоб[illegible] памагае прысутнасьць культурна-асьветных установ у м. Ветка. Ліквідацыя Сьвяцілавіцкага раённага цэнтру і разам з тым апарату таксама дасьць эканомію сродкаў блізка 15.000 р.,—вось чаму мэтазгодны вышэйадзначаныя мерапрыёмствы.

г) Навакол **Рэчыцы**, як былога з даўных часоў павятовага цэнтру, здарылася магчымасьць і поўная мэтазгоднасьць утварыць даволі буйны і моцны Рэчыцкі раён, Гомельскай акругі.

Рэчыцкі раён пашыраны за кошт адзінаццаці сельсаветаў Холмецкага раёну, дваццаці сельсаветаў Горвальскага раёну, дзесяці сельсаветаў Васілевіцкага раёну, двух сельсаветаў Дзятлавіцкага раёну і аднаго сельсавету (непашыраных) Уваравіцкага раёну.

Гэтыя часткі Холмецкага, Горвальскага і Васілевіцкага раёнаў з невялікімі часткамі іншых, разам з сваімі былымі раённымі цэнтрамі досыць шчыльна зьвязаны з Рэчыцкай эканамічнымі ніткамі; адгэтуль, перш за ўсё, мэтазгоднасьць аб'яднаньня іх у адзін раён.

Пасьля пашырэньня Рэчыцкі раён магчыма характарызаваць ва ўсходняй сваёй частцы некалькі высокім проц. пахатных угодзьдзяў (да 37 проц.) і меншым проц. забясьпечанасьці сенажацьцю, за выключэньнем далучанай тэрыторыі Васілевіцкага раёну, які сенажацьцю будзе лепш забясьпечаны.

Неабходнасьцю ліквідацыі Васілевіцкага, Холмецкага і Горвальскага раёнаў выклікалася слабай іх эканамічнай магутнасьцю. Апошняе відаць з дэфіцытнасьці, хоць і невялікай, але кожнага з іх. Пасьля гэтага разьлік вельмі просты. Маючы на ўвазе дэфіцытнасьць бюджэту, а ўтрыманьне апарату райвыканкому абыходзіцца ў сярэднім у год каля 15.000 р., ліквідуючы тры гэтыя раёны, замест дэфіцыту маем эканомію сродкаў больш 40.000 рублёў у год.

З утварэньнем Рэчыцкага раёну адразу кідаецца ў вочы адна недарэчнасьць, гэта тое, што пры досыць значнай вялікасьці тэрыторыі раёну, яго раённы цэнтр знаходзіцца на краі. Але дзякуючы таму, што ва ўсходня-заходнім напрамку пасярэдзіне ўсяго раёну праходзіць чыгунка, дзякуючы таксама наліччу вадзянога шляху—Днепр праз б. Холмецкі і Рэчыцкі раёны і інш. часткі пашыранага Рэчыцкага раёну, ёсьць поўная магчымасьць добра абслугоўваць аб'ядноўваемае гэтым раёнам насельніцтва ва ўсіх адносінах яго, запатрабаваньняў [illegible] усе часткі раёну, пераважна сялянскія.

д) **Лоеўскі раён.** Тэрыторыя гэтага раёну складзена з старога Лоеўскага раёну, 2/3 Холмецкага і часткі Дзятлавіцкага раёну. Гэты раён менш выразна палескі, чым Рэчыцкі. Па характару культур сельскай гаспадаркі ўвесь раён зьяўляецца бульбяна-аўсяна-грачышным.

Раённы цэнтр м. Лоеў, які знаходзіцца пры ўпадзеньні ракі Сож у Днепр мае вялікае значэньне, як гандлёвы пункт, які зможа здаволіць элемэнтарныя запатрабаваньні насельніцтва свайго раёну ў новых межах.

е) Адзначанай у пачатку гэтага артыкулу пастановай ЦВК і СНК БССР ліквідаваны ў Гомельскай акрузе як маламоцныя, гэткія раёны, як Краснабудзкі, Добрушскі і іншыя. Заставіць надалей гэтыя раёны, вядома, ня было ніякага разрахунку: самі па сабе яны былі дробнымі, раённыя цэнтры іх былі вельмі слабымі каб абслужыць з гаспадарчага, культурнага і адміністрацыйнага бакоў свае тэрыторыі. Заўсёды неабходна было даваць ім датацыю ў зьвязку з дэфіцытнасьцю іх бюджэтаў.

Але, каб найлепей абслужыць застаўшыяся ад разьмеркаваньня на вышэйадзначаных раёнах Гомельшчыны часткі тэрыторыі, выявілася неабходнасьць арганізаваць адзін, зусім новы раён—**Церахоўскі.** Церахоўка, знаходзячаяся на аддалегласьці 1⅓ клм. ад чыгун. ст. Церахоўка, якая абслугоўвае значны радыюс насельных пунктаў, мае пэрспэктывы на далейшае эканамічнае разьвіцьцё. Аб гэтым сьведчыць хоць-бы сабе рост насельніцтва м. Церахоўка, што мае зусім яскравую тэндэнцыю за апошнія часы.

У аснову ліквідацыі маламоцных раёнаў і разьмеркаваньне іх тэрыторыі паміж сумежнымі раёнамі паложаны: эканамічнае і культурнае імкненьне да таго альбо іншага пункту, аднастойнасьць і суцэльнасьць сельскай гаспадаркі і прамысловасьці, бюджэтнае становішча кожнай адзінкі, вялічыня тэрыторыі, колькасьці насельніцтва, становішча і працягласьць шляхоў зносін, лепшае абслугоўваньне насельніцтва з боку раённага цэнтру і г. д.

На падставе гэтага і ў выкананьне маючыхся на гэты конт дырэктыў дасягнута па рэспубліцы скарачэньне на 16 раённых адзінак. Гэтае скарачэньне далі ўсе акругі БССР за выключэньнем Віцебскай і Аршанскай акруг. Праўда, па Віцебскай, у сакавіку месяцы 1927 году прэзыдыумам ЦВК ліквідаваны Кузьняцоўскі [illegible]

Наогул, па ўсіх 8-мі акругах БССР засталося 102 раёны.

Адначасова са скарачэньнем найбольш слабых раёнаў, умацаваньнем застаўшыхся на тэрыторыі Гомельскай акругі, фабрычна-заводзкі пасёлак Добруш пераіменаваны ў неакруговы горад і арганізаваны там гарадзкі савет. Гэтае мерапрыёмства зусім зразумела ў зьвязку з наліччам у Добрушы больш шасьці тысяч душ насельніцтва, 70 проц. якога зьвязана з фабрыкай.

Не падлягае спрэчкам, што скарачэньнем колькасьці раённых адзінак умацованы астатнія раёны, якія адчувалі да гэтага патрэбу; пашырэньнем раённых адзінак мы пазбаўляемся ад распыленьня сіл і сродкаў у сэнсе абслугоўваньня насельніцтва і правядзеньня ў жыцьцё гаспадарчых плянаў акруговага і рэспубліканскага значэньня.

А самае галоўнае, гэто тое, што беспасрэдна вынікае з дырэктывы Пленуму ЦК і ЦКК КПБ і пастановы VIII-га Усебеларускага Зьезду Саветаў—гэта скарачэньне выдаткаў на абслугоўваючы апарат, гэта максымальная эканомія сродкаў, якія неабходна накіраваць на разьвіцьцё народнай гаспадаркі. Гэтая мэта, пастаўленая КПБ і савецкаю ўладаю, таксама са сталым правядзеньнем у жыцьцё пастановы ЦВК і СНК дасягаецца: праз скарачэньне наогул 17-ці раённых адзінак, што дасьць у год эканоміі блізка 250.000 руб.

А. Сташэўскі.

(Канец).

*) Гл. „Сав. Бел." № 195.

Ад лютага да Кастрычніка.

(Хроніка гістарычных падзей).

18-31 жніўня.

— Калантай, з прычыны хворасьці, пераведзена з турмы пад „хатні арышт". («Речь»).

— „Пролетарий" друкуе рэзалюцыі рабочых 4-х буйных фабрык з пратэстам супроць зачыненьня газэты „Рабочий и Солдат", супроць «гос. совещания», супроць арыштаў бальшавікоў і інш.

— „Речь" піша: «Камісар №-ай армі даносіць вайсковаму міністру, што ваенна-рэвалюцыйны суд прыгаварыў шэрагоўца Кузьміна за кражу 15 яблык з памешчыцкага саду да кары сьмерцю»...

— «Дело Народа» піша: «Вык. К-т Магілеўск. Савету Р. і С. Д. зьвярнуўся ў габінэт вайсковага міністра з хадайніцтвам аб зачыненьні «Вестника Главн. К-та союза офіцеров армии и флота», як контр-рэвалюцыйнага органу.

— Масква. Маскоўскі стачачны камітэт саюзу паравозных брыгад разаслаў сёньня па ўсіх расейскіх чыгунках тэлеграму, у якой, указаўшы на тое, што „Маскоўскі В. К. С. Р. і С. Д. прымае ўсе меры для ажыцьцяўленьня прававых і эканамічных патрабаваньняў паравозных брыгад, адкладае назначаную на 20 жніўня забастоўку да высьвятленьня пытаньня ў Петраградзе і просіць таварышоў спакойна прадаўжаць працу да новага паведамленьня ад стачачнага камітэту».

— Масква. Вялікі пажар на фабрыцы прохараўскай мануфактуры.

— Кацярынбург. Адчыніўся абласны зьезд саветаў Р. і С. Д. бальшавікоў—86, меншавікоў—23, с.-р.—40. Рэзалюцыі прыняты бальшавіцкія.

Генэральны плян разьвіцьця народнае гаспадаркі БССР.

Пасьля тых работ па плянаваньню народнае гаспадаркі, якія плянавыя камісіі ўжо змаглі ажыцьцявіць, і пасьля тых старанных захадаў, якімі прышлося плянавым органам дабівацца плянавай дысцыпліны,—мы можам цяпер перайсьці ўжо да распрацоўкі і складаньня пляпаў на больш доўгі тэрмін, чым тыя, якія разглядаліся ў апошнія часы.

Мы ўжо зараз прыступілі да складаньня так званага генэральнага пляну разьвіцьця народнае гаспадаркі як па СССР у цэлым, так і па БССР.

Па нашаму пяцёхгадоваму пэрспэкцыйнаму пляну разьвіцьця народнае гаспадаркі мы бачылі, што пытаньне лішкаў рабочай сілы, зьліквідаваньня няпісьменнасьці, эфэктыўнасьці нашых гаспадарчых будаўнічых пляпаў, кватэрныя пытаньні і інш. ня мелі, бяручы цалкам, таго здавальняючага вырашэньня, якое было-б пажадана. Здарылася гэта толькі таму, што вырашыць такія буйныя праблемы ў рамках пяцёхгадовага пэрспэкцыйнага гаспадарчага пляну было немагчыма, што патрэбен значна больш доўгі час. І цяпер, калі мы прыступаем да падрыхтоўкі і разгляду генэральнага пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі БССР, нам прыходзіцца ізноў спыніцца спачатку на тых-жа пытаньні, якое фармулявалася ўжо ня раз,—што нашы асноўныя гаспадарчыя працэсы, якія адбываюцца ў народнай гаспадарцы Беларусі, не зьяўляюцца адмяжованымі і ізаліраванымі ад агульна-саюзнай гаспадаркі, а наадварот—яны адбіваюць, у сваю чаргу, тэндэнцыю гаспадарчага разьвіцьця ўсяго Савецкага Саюзу. Вось чаму і асноўныя гаспадарчыя лініі БССР будуць прадвызначаць у некаторым сэнсе характар і тэмп разьвіцьця саюзнай гаспадаркі, тэмп-жа разьвіцьця саюзнай гаспадаркі будзе рабіць значны ўплыў у сваю чаргу і на разьвіцьцё народ- [illegible]

[illegible]

чай прадукцыі неразрыўна ўвойдуць у канцэпцыю гэтых-жа пытаньняў.

Як самастойнае, будзе стаяць пытаньне лясной гаспадаркі, лясной эканомікі і лясной прамысловасьці, сплаўных і судаходных рэк і больш шырокага скарыстаньня прыродных багацьцяў нх толькі ўнутры Беларусі і гаспадаркі СССР, але і для экспортных магчымасьцяў, шляхам правядзеньня лепшых транзітных шляхоў.

Як самастойныя і вялікія пытаньні, прыдзецца паставіць пытаньні аб цэнах, аб дынаміцы зарплаты і вытворчасьці працы.

Пытаньні кватэр, транспарту і зносін гарадоў, вадаснабжэньня і паляпшэньня санітарных умоў,—гэтыя пытаньні прыдзецца паставіць пад адну праблему гарадоў.

Далей, высоўваецца пытаньне, як праблема, гэта вытворчыя сілы краіны, куды павінна ўвайці наступная сэрыя пытаньняў: наша лясное багацьце, як апал, торп як апал, усякія іншыя прыродныя багацьці, як рачная энэргія, электрыфікацыя; асабліва прыдзецца налегчы на пытаньне аб электрыфікацыі, бо ажыцьцяўленьне задачы генэральнага пляну ў галіне прамысловасьці, сельскай гаспадаркі і транспарту залежыць ад адпаведнага росту і рацыяналізацыі энэргэтычнай гаспадаркі, якая зьяўляецца грунтам і асноўнай прадпасылкай гаспадарчых і рэканструкцыйных работ. Загэтым лінія па электрыфікацыі як у прамысловасьці, так і ў сельскай гаспадарцы павінна будзе стварыць магчымасьць скарыстаньня багатых вытворчых сіл краіны на грунце таннай электраэнэргіі.

Фінансавая праблема, уключаючы ў сябе фінансава-каштарысныя і крэдытныя меркаваньні, павінна будзе таксама ўлічыць і магчымыя рэсурсы насельніцтва,— рэсурсы накапленьня [illegible]

[illegible]

М. Карклін.

Партыйнае жыцьцё.

Пленум Ляхаўскага райкому КП(б)Б.

(Менск).

На працягу двох вечароў 24 і 25 жніўня актыўна праходзіў пленум Ляхаўскага райкому.

Ён падвёў вынікі сваёй 9-месячнай працы і вызначыў асноўныя моманты далейшае працы на бліжэйшы час.

У пленуме прымалі ўдзел і сэкратары ячэек КПБ раёну.

Па справаздачы райкому выказалася 20 таварышоў. Такая актыўнасьць тлумачыцца важнасьцю сучаснага становішча і тых пытаньняў, якія займалі ўдзельнікаў пленуму. Пад разглядам дасягненьняў у выкананьні дырэктыў партыі за зіму і тых цяжкасьцяў, якія трэба нам цяпер здалець, быў зроблен справаздачны даклад сэкратаром райкому т. Ваўковічам.

Зімовы тэрмін наогул характарызуецца інтэнсыўным тэмпам працы, а летні—значным паслабленьнем. Ня гледзячы на апошняе, пленум адзначыў шэраг дасягненьняў па розных пытаньнях мінулае працы. Агульны напрамак яе палітычна правідловы і зьмест здавальняючы.

Ячэйкі добра ўцягнуты ў гаспадарчую працу сваіх прадпрыёмств і ўстаноў. Іх удзел і кіраўнічая роля адчуваюцца ў розных галінах праведзенай працы:

а) паменшыліся выпадкі нерацыянальнага расходу сродкаў і неправідловага тлумачэньня рэжыму эканоміі;

б) у значнай меры скарочан і рацыяналізован савецкі апарат, як, напр., у Дзяржстраху, НКФ і НКЮ амаль што на 50 проц. і больш;

в) дасягнуты добрыя ўзаемаадносіны па «трохкутніку»: ячэйка КПБ—фабзаўмясцком—адміністрацыя;

г) пачата праца па правядзенью вырашэньняў ЦК УсеКП(б) аб рацыяналізацыі прамысловасьці;

д) значна ўцягнуты рабочыя ў працу вытворчых камісій і нарад;

е) з'арганізаваны і працуюць фракцыі жыльлёвай каапэрацыі.

З недахопаў вызначаецца нездавальняючы рост партарганізацыі, галоўным чынам, за лік рабочых ад станка. Сярод прынятых у партыю за справаздачны тэрмін 66 чал., апошняй катэгорыі налічваецца толькі 29 ч.

Даручыўшы бюро райкому і ячэйкам у гэтым напрамку павялічыць працу, пленум адначасова зьвярнуў увагу і ў далейшым ня спыняць выкананьня важнейшых дырэктыў партыі—рацыяналізацыі прамысловасьці, зьніжэньня цэн (сабекаштоўнасьці), барацьба з бюракратызмам і рэжыму эканоміі.

У партарганізацыйным напрамку райкомам рэарганізаваны ячэйкі Заходняй чыгункі ў вузловы партkалектыў, а заместа 4-х, складзеных раней па службоваму прынцыпу, утварылі цэхавыя ячэйкі. Тое-ж самае зроблена і ў БДУ.

Пленум рашуча падкрэсьліў новыя пытаньні, якія высоўвае сучасны момант,—гэта пытаньні абароны і ўзмацненьня нашага Саюзу. Яны ня з усёй патрэбнай сур'ёзнасьцю разглядаюцца некаторай часткай арганізацыі.

Перад актывам і ўсёй райпартарганізацыяй пастаўлена востра задача як мага скарэй дабіцца належнага пералому пад лёзунгамі—«Ні аднаго камуніста і камсамольца, які-б ня быў ні сябрам АСА-Авіяхіму», «Кожны камуніст і камсамолец павінен уладаць аружжам». «Найбольшая ўвага і сувязь з Чырвонай арміяй».

Усё патрэбнае зрабіць да падрыхтоўкі к XV Зьезду УсеКП(б), каб забясьпечыць дзелавое вырашэньне пытаньня. Дзеля гэтага заняцца прапрацоўкай апошніх пленумаў ЦК УсеКП(б).

К зімоваму часу правесьці падрыхтоўку да вучобы на падставе апошніх пастаноў ЦК УсеКП(б), каб узмацніць ідэалёгічнае выхаваньне сяброў партыі.

Падняць дысцыпліну і адказнасьць за выкананьне даручэньняў у арганізацыі, узмацніць кіраўніцтва і павялічыць актыўнасьць у масавай працы сярод дабраахвотных таварысть, як шэфскага, МОПР, АСА-Авіяхім інш.

Такія мэты пастаўлены пленумам перад Ляхаўскай партарганізацыяй у прынятай рэзалюцыі.

Ня гледзячы на недахопы, прыкмечаныя сярод моладзі з ухілам да індывідуалізму, спакойны летні тэмп працы, невялікія недарэчнасьці ў час трывогі і інш.,—раённая арганізацыя здарова і пераможа ўсе цяжкасьці ў сваёй працы. Так выказваліся ў спрэчках прамоўцы і з такімі настроямі ўхвалілі пастановы.

Данільчык.

Пленум акругкому.

(г. Ворша).

25-га жніўня адчыніўся пленум Аршанскага акруговага камітэту КП (б)Б з удзелам сакратароў усіх райкомаў, КП(б)Б, а таксама з удзелам усяго гарадзкога партактыву.

На пленуме прысутнічаюць: дэлегаты з новадалучаных раёнаў ад быўшай Калінінскай, Барысаўскай акруг, з Мсьціслаўскага, Крупскага, Чарэйскага і Расьнянскага раёнаў.

Пленум адчыніўся дакладам сакратара акругкому КП (б)Б т. Стасэвіча аб аб'яднаным пленуме ЦК і ЦКК УсеКП (б).

У дакладзе т. Стасэвіч інфармаваў пленум аб пытаньнях, якія разгледжаны аб'едананым пленумам ЦК і ЦКК УсеКП (б), і аб тых рэзалюцыях і рашэньнях, якія вынес пленум па пытаньнях міжнароднага становішча, аб апазіцыі і зьезьдзе партыі. Пленум цалкам далучаецца да пастаноў аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК УсеКП (б).

Наступнае пытаньне, якое было разгледжана пленумам — гэта пяцігадовы плян разьвіцьця народнае гаспадаркі акругі.

Пленум намеціў далейшыя шляхі разьвіцьця народнае гаспадаркі акругі і яе індустрыялізацыі. Дэлегат.

Бедната гуртуецца навакол партыі.

(М. Старобін, Случчына).

З часу арганізацыі ў мястэчку ячэйкі КПБ зроблена шмат карыснага. Пад яе кіраўніцтвам пачалі паступова ажыўляцца с-с каапэрацыя і г. д. Пытаньні на сходах ячэйкі ставяцца самыя блізкія насельніцтву, пытаньні ўзятыя з мясцовага жыцьця, што вельмі цікавіць сялян. Уцягваюцца сяляне ў абгаварваньне гэтых пытаньняў. Актыўнасьць сялянства павялічылася.

Ячэйка карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод насельніцтва. Ні адно мерапрыёмства чыста-грамадзкага характару не сустракала супярэчнасьцяй з боку сялянства. Сяляне ахвотна прымаюць прапановы ячэйкі, а таксама зварочваюцца ў ячэйку за рознымі парадамі па сваіх справах. Кампаніі як гаспадарчага, так і культурнага характару праходзяць досыць пасьпешна.

За зімовы тэрмін партыйцы атрымалі палітычныя веды ў школе-стацыянарцы, якую наведвалі добра.

«Грышка».

Праца на Асінстроі ў поўным разгары.

Хутка часовая электрастанцыя асьветліць ваколічныя вёскі.

Першы цягнік на тэрыторыі электрастанцыі.

25-га жніўня на Асінстрой прышоў першы цягнік, у складзе 18 вагонаў, з грузам на нова пабудаванай чыгуначнай каляіне.

З гэтага дню пачнуцца рэгулярныя чыгуначныя зносіны. Такім чынам, чыгуначная каляіна да Выдрыцы закончана, за выключэньнем некаторых толькі месцаў, якім патрэбен невялікі рамонт. У ліку падапага на Асінстрой грузу прысланы першы лёкамабіль у 120 конскіх сіл і генэратар трохфазнага току.

Зараз узмоцнена ідзе праца па сканчэньні рамонту памяшканьняў для часовай электрастанцыі. З атрыманьнем яшчэ 2-х лёкамабіляў па 300 конскіх сіл кожны, якія будуць прысланы: адзін у сьнежні г. г., а другі ў красавіку наступнага году—зараз-жа распачнецца праца па ўстаноўцы іх з такім разьлікам, каб з 1-га мая можна было распачаць працу поўнай станцыяй у 720 конскіх сіл.

Часовая станцыя па моцнасьці току будзе большая, чымся Аршанская, якая зараз будуецца. Энэргіі з гэтай станцыі хопіць ня толькі для Асінстрою: ёю будуць асьветлены і вакольныя вёскі. У ліку даставўленага грузу частка належыць Белдзяржбуду, якому перададзена пабудова памяшканьняў. Апошні зараз будуе 4 трохпаверхавыя будынкі для рабочых.

Грашовае становішча.

— Пры маёй паездцы ў Маскву,— кажа далей т. Алейвікаў, я даведаўся аб тым, што ў будучым бюджэтным годзе сумы, вызначаньня для Асінстрою, маюць быць адпушчаны поўнасьцю. Разам з гэтым электрабанк даў згоду на водпуск Асінстрою крэдытаў і на даставку нам патрэбных машын. Што датычыцца грошай па беларускім бюджэце, дык яны выдаюцца поўнасьцю без затрымкі. Белкамунбанк нават звыш каштарысу дае нам кароткатэрміновы крэдыт у суме 150.000 руб.

Дасьледчая праца.

Месца для пабудовы сталай станцыі яшчэ не намечана. Шурфры—ямы, якія выкопваліся дзеля азнаямленьня з грунтам для закладкі фундаманту, заліліся грунтавой вадой, у сувязі з тым робіцца далейшае бурэньне і шурфаваньне глебы.

З Віцебску да Арэхаў ужо падышла дасьледчая партыя па адшуканьні трасаў (мясьцін, па якіх будзе пракладацца лінія перадачы току). Гэта партыя ўжо вывучыла 65 кілёмэтраў мясцовасьці. З 10-га жніўня прыступлена да падрыхтоўкі балот: капаюцца канавы, балоты ачышчаюцца ад зарасьляў і інш.

Дастаўшчык абсталяваньня — савецкія заводы.

Абсталяваньне для пастаяннай станцыі будзе зроблена па савецкіх заводах, бо яно па якасьці вырабу, ня горшае за замежнае. Намі ўжо атрымана згода ад Дзярж. электра-трэсту (ГЭТ) і ад Ленінградзкага машынастрою на выраб турбін. Праўда, тэрмін на выпаўненьне заказаў вельмі доўгі; 17—19 месяцаў. Дзеля выяўленьня тэрміну выкананьня заказаў і азнаямленьня з якасьцю прадукцыі праўленьне камандыруе намесьніка галоўнага інжэнэра—гр-на Русанава ў Ленінград.

Для будуемай часовай станцыі элетрычнае абстаняваньне вялікай напружанасьці заказна швэдзкай фірме АСЭА (фірма, якая па концэсійных умовах будуе завод электрычных прыладаў у г. Яраслаўлі).

Станцыя будзе пабудована сваячасова. Папярэдняя дасьледчая праца і маючыяся пэрспэктывы пабудаваньня сьведчаць, што Асінстрой па магутнасьці будзе такі, як Волхаўстрой.

На першых парах магутнасьць станцыі будзе 33 тысячы кілёўват. Пры раённай станцыі будзе працаваць дапаможная ў 3000 кілёўват. Ул.

Міжнародны Каапэрацыйны Кангрэс.

(Гутарка са старшынёй Белкаапсаюзу, дэлегатам Кангрэсу тав. Наўлянскім).

Кіраўнікі каапэрацыйнага Альянсу імкнуліся нэйтралізаваць сілы савецкай дэлегацыі.—Кангрэс праводзіў кансэрватыўную палітыку.—За папраўкі савецкай дэлегацыі галасавалі 141 чал.—Перамога савецкай дэлегацыі замест: 7 прадстаўнікоў ад кожнай краіны ў ЦК Альянсу ад СССР увайшло 14 прадстаўнікоў, у тым ліку 1 прадстаўнік ад БССР.

На міжнародным каапэрацыйным кангрэсе было каля 800 дэлегатаў ад 34 краін і 40 мільёнаў пайшчыкаў (на долю СССР прыпадала 20 мільёнаў пайшчыкаў).

Кіраўнікі каапэрацыйнага Альянсу, якія складаюцца, галоўным чынам, з кансэрватараў, а ў лепшым выпадку —з лібэралаў і сацыял-згоднікаў, адпаведна падрыхтаваліся, каб нэйтралізаваць сілы савецкай дэлегацыі, якая прадстаўляла палову ўсіх пайшчыкаў Альянсу. Яны выкарысталі дзеля гэтага ўвесь буржуазны і сацыял-дэмакратычны друк Нямеччыны, Англіі і Швэдыі. Савецкую каапэрацыю абвінавачвалі ў камуністычнай прапагандзе і ў тым, што яна нібы-та імкнецца ўцягнуць міжнародную каапэрацыю ў фазу клясавай барацьбы і г. д.

Нашы дэлегаты не адмаўляліся, што яны—камуністы, і што ў нашай каапэрацыі праводзіцца клясавы прынцып, але катэгарычна заявілі, што за межамі СССР мы ня праводзілі ніякай агітацыі, аб чым сьведчыць наш строга лайяльны каапэрацыйны друк, што Кангрэс быў далёка не апалітычны, а праводзіў кансэрватыўную, а ў лепшым выпадку сацыял-здрадніцкую палітыку, сьведчыць цэлы шэраг фактаў.

З Нямеччыны ня пусьцілі на Кангрэс дэлегатаў-камуністаў. На мітынг пайшчыкаў Стакгольмскага спажывецкага т-ва не дапусьцілі савецкую дэлегацыю. Цэнтральны Камітэт Альянсу і Кангрэс адмовіліся абмяркоўваць пытаньньне аб Сако і Ванцэці, лічачы яго вельмі «палітычным».

Усе папраўкі, якія ўносіліся савецкай дэлегацыяй, энэргічна адвяргаліся.

Усё гэта сьведчыць аб тэй трусьлівай нэйтральнасьці, якую праводзілі буржуазныя і сацыял-меншавіцкія дэлегаты Кангрэсу.

Кангрэс заслухаў 2 даклады: 1) «Аб узаемаадносінах паміж спажывецкай і с-г. каапэрацыяй» і 2) «Аб сучасных праблемах каапэрацыі».

Першы даклад, зроблены прадстаўніком швэйцарскай дэлегацыі, быў бляды, нягрунтоўны і праводзіў думку, што трэба нэйтралізаваць супрацоўніцтва паміж абедзьвюма сыстэмамі каапэрацыі. У сваіх вывадах дакладчык спасылаўся на тое, што ва ўмовах капіталістычнай гаспадаркі крэдытаваньне сельскай гаспадарчай каапэрацыі шмат залежыць ад прыватных банкаў і іншых фінансавых арганізацый, якія не зацікаўлены ва ўзмацненьні каапэрацыі.

Наша дэлегацыя выступіла супроць гэтай прапановы, спасылаючыся на тое, што ў СССР ва ўмовах сацыялістычнага вядзеньня гаспадаркі няма і ня можа быць антаганізму паміж спажывецкай і с-г. каапэрацыяй.

У дакладзе аб сучасных праблемах каапэрацыі, які зрабіў дырэктар стокгольмскага спажывецкага т-ва Іогансон, зьвярнулі на сабе ўвагу два моманты: 1) каапэрацыя ня толькі прадаваць, а і купляць павінна толькі за гатоўку і 2) каапэрацыя павінна быць апалітычнай.

Цікава спыніцца на тым, як аднёсься Кангрэс да пытаньня магчымай вайны. Першай рэзалюцыяй аб небясьпецы надыходзячай вайны была ангельская, прынятая ангельскім кангрэсам.

Гэта рэзалюцыя была перададзена на разгляд ЦК, дзе слова «рашучае супроцьдзейнічаньне» было заменена словамі «легальнае супроцьдзейнічаньне». На кангрэсе мы ўнесьлі свае папраўкі да рэзалюцыі, якія падтрыманы часткай дэлегатаў (у гэтым ліку—Шарль Жыд) Амэрыкі, Англіі і інш., за нашы папраўкі галасавалі 141 чал., а за папраўку ЦК—498.

Гаворачы аб канструкцыі Альянсу, трэба падкрэсьліць значную перамогу савецкай дэлегацыі: замест 7 прадстаўнікоў ад кожнай краіны, ад СССР у ЦК Альянсу ўвайшло 14 прадстаўнікоў (у гэтым ліку ад БССР 1 прадстаўнік— т. Наўлянскі). У Выканаўчы Камітэт Альянсу з 8 месцаў 1 месца прадастаўлена СССР.

Старшынёй Альянсу абраны с.-д. Даннэр (міністр замежных спраў Фінляндыі), намесьнікамі яго зьяўляюцца: Пуасон (Францыя) і Пуайтчэ (Англія). Чарговае пасяджэньне Альянсу адбудзецца ў Лёндане вясной 1928 г.

К. І.

ШТО ВЫЯВІЎ ПРАЦЭС ВАЛАКІТЧЫКАЎ.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам старшыня судовага пасяджэньня па справе валакітчыкаў т. Варашылаў адзначыў галоўныя моманты, якія выявіліся ў часе працэсу.

Падсудныя, якія знаходзіліся на лаўцы падсудных, у большасьці—камуністы і адказныя працаўнікі гаспадарчых савецкіх устаноў.

Чаму-ж, аднак, такія выпрабаваныя, старыя працаўнікі апынуліся на лаўцы падсудных.

Яны захлынуліся ў моры паперы, утапіліся ў канцылярскай перапісцы. У выніку —працэс. Ён выявіў, што працаўнікі, якія стаяць на чале ўстаноў, заклікаюць данамагаць роскзіту сельскай гаспадаркі, адыходзяць у бок ад вызначаных шляхоў. Апроч таго, што яны нанесьлі матар'яльную страту перадавой супольцы, Талапіла, Чыж і Сапрыцкі сваімі ўчынкамі скампраметавалі ў вачох сялянства імкненьне савецкай улады да машынізацыі і да ўвядзеньня больш культурных і інтэнсыўных форм у сельскай гаспадарцы.

Зусім слушна, што камуністычная партыя і савецкая ўлада ня можа дапусьціць, каб савецкія ўстановы так адносіліся да сялянства і гэтым зрывалі справу саюзу рабочых і сялян.

Толькі пад канец працэсу падсудныя ўпэўніліся, што яны вінаваты ў цяганіне.

Вярхоўны суд справу валакітчыкаў разглядаў у паказальным парадку, каб гэтым самым прасыгналізаваць, што трэба распачаць рашучую барацьбу супроць бюракратызму і валакіты.

Прыгавор зьўляецца першай сыгналізацыяй, што трэба распачаць рашучую прафілактыку для сыстэматычнага аздараўленьня нашае грамадзкасьці ад бюракратызму,—гэтай агіднай спадчыны фэодальна-прыгоннага ладу.

Пасьпяшайцеся з падпіскаю

НА ГАЗЭТУ

„Савецкая Беларусь"

на ВЕРАСЕНЬ месяц і да канца году.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ШТОДНЯ.

ДЖЭК ЛОНДАН.

СІЛА ДУЖЫХ.

Стары Доўгабароды спыніўся на сярэдзіне апавяданьня, аблізаў свае тлустыя пальцы і абцёр іх аб голыя бакі, у тых мясцох, дзе іх ня прыкрывала ягоная адзіная вопратка—парваная скура мядзьведзя. Каля яго сядзелі на кукішках трое маладых хлапцоў, ягоныя ўнукі:—Зьвералоў, Жоўтагаловы і Страх-Цемры. На погляд яны мала адрозьніваліся адзін ад аднаго. Скуры дзікіх зьвяроў толькі часткова абкрывалі іх цела. Усе трое былі худыя і сухарлявыя, з вузкімі бёдрамі і крывымі нагамі, але затое ўсе з шырокімі грудзямі і вялікімі цяжкімі рукамі. Іх плечы і грудзі абрасьлі густымі валасамі, гэткія-ж валасы пакрывалі рукі і ногі. Доўгія пасмы валасоў, заплеценых у косы, зьвісалі з галавы на вочы, блізка пасаджаныя адно да другога, круглыя, чорныя і бліскучыя, як у птушак. Скіўіцы іх адзначаліся масыўнасьцю і моцна высоўваліся наперад.

Неба было ўсыпана яркімі зоркамі, а пад ім далёка цягнуліся паралельнымі сьцягамі горы, губляючыся ў недасягнёнай вокам далечы. На поўдні гарызонт гарэў заравам вулькану. Група хлапцоў, з цікавасьцю слухаўшых апавяданьне старога, сядзела, адвярнуўшыся плячыма да чорнай дзіры—уваходу ў пячору, скуль ад часу да часу ўрываліся подзьмухі рэзкага ветру, а проста перад імі гарэў вялікі агонь. З аднэй стараны яго ляжаў напалову абгрызены труп мядзьведзя, каля якога, на прызваітай, аднак, адлегласьці, пахаджалі вялікія, кудлатыя, падобныя да ваўкоў, сабакі. Каля кожнага мужчыны ляжаў лук, некалькі стрэлаў і вялізная дубіна. Пры ўваходзе ў пячору стаялі прыпёртыя да скалы пікі.

— Цяпер вы ведаеце, як мы жылі на дрэвах,—сказаў Доўгабароды.

Хлопцы голасна расьсьмяяліся, быццам вялікія дзеці, успомніўшыя сьмешнае апавяданьне дзеда. Стары таксама рагатаў, і пяцёхцалёвая косьць, працягненая праз храсток яго буйнога носа, затраслася і заскакала, павялічваючы і без таго дзікі выгляд яго твару. Гутарка ягоная ня была падобна да цяперашняй мовы,—гэта былі нейкія зьверападобныя гукі.

— Вось гэта і ўсё, што я памятаю аб Марской Даліне,—казаў далей Доўгабароды.—Мы былі тады дурным натоўпам і ня ведалі таемнай вартасьці сілы. Дзеля гэтага кожная сям'я жыла тады сама для сябе. Нас было там трыццаць пар, але мы ня толькі не памагалі адзін аднаму, але ўсьцяж асьцерагаліся адзін другога. Ніхто з нас ніколі не наведваўся да свайго суседа. Навярху высокага дрэва я збудаваў для сябе і свае жанчыны хату з вецьця, а пад дрэвам, на адкрытым месцы, ляжала кучня буйнога каменьня, на якой складаў сваю галаву кожны, хто адважыўся наведаць мяне. Ён канчаў жыцьцё пад маімі пікамі і стрэламі. І так жылі мы ўсе. Мы ніколі не хадзілі пад чужыя дрэвы. А калі мой брат аднойчы пайшоў пад дрэва старога Бу-У, дык той расьчапіў яму галаву, і дні жыцьця яго былі скончаны.

Стары Бу-У быў вельмі моцны. Казалі, што ён можа адным ударам свайго кулака разьбіць, як яйка, галаву дарослага мужчыны. Праўда, што я ніколі гэтага ня бачыў, бо ніхто не зарызыкаваў даць яму магчымасьць зрабіць гэта. Мой бацька таксама не адважваўся. Аднаго разу, калі бацька быў унізе, каля мора, Бу-У прыпільнаваў маю маці. Яна не магла бегчы хутка, бо напярэдадні, калі яна ўзлазіла на гару, зьбіраючы ягады, мядзьведзь абадраў ёй нагу, і вось Бу-У ўдалося яе злавіць і ўвалачы на сваё дрэва. Бацька ніколі ўжо не атрымаў маткі назад. Ён баяўся старога Бу-У, які пры спатканьні з ім рабіў страшныя міны.

Моцнарукі таксама быў дужы чалавек. Ён быў адным з найлепшых рыбакоў. Але аднойчы, узлазячы на скалы па яйкі марскіх чаек, ён зваліўся ўніз і страціў назаўсёды сваю сілу. Ён усьцяж кашляў, і грудзі яго зрабіліся вузкімі. Тады мой бацька захапіў жонку Моцнарукага, а калі той падыходзіў да нашага дрэва, бацька сьмяяўся з яго і кідаў у яго каменьні. У тыя часы гэтак рабілі мы ўсе. Мы ня ведалі, як аб'яднаць нашу сілу і стаць сільнымі.

— Няўжо і брат захапляў жонку свайго брата?—спытаў Зьвералоў.

— Так, калі ён жыў асобна на другім дрэве.

— Але-ж мы цяпер ня робім гэткіх рэчаў?—абурыўся Страх-Цемры.

— Так, бо я навучыў вашых бацькоў, як можна жыць лепей.

Доўгабароды запусьціў сваю валасатую лапу ў мядзьведжае мяса, выцягнуў стуль поўную жменю сала і пачаў смактаць з выразам задумы. Пасьля ізноў абцёр пальцы аб голыя бакі і казаў далей:

— Гэта ўсё, аб чым я вам расказаў, было вельмі даўно, калі мы ня ведалі яшчэ нічога лепшага.

— Ну, і дурні-ж вы былі, калі не разумелі, што можна жыць лепей,— заўважыў Зьвералоў, а Жоўтагаловы забурчэў патакваючы.

— Так, мы ня толькі былі дурнымі, але, як пабачыце, яшчэ і дурнелі з кожным днём, пакуль, урэшце, бяда не навучыла нас розуму. Здарылася гэта вось як. Мы, рыбаеды, ня ўмелі аб'яднаць свае сілы. Але мясаеды, якія жылі па той бок гор, у Шырокай Даліне, палявалі, лавілі рыбу і ваявалі супольна. Аднойчы яны прыйшлі да нас у Марскую Даліну. Кожная наша сям'я зараз-жа ўзьлезла на сваё дрэва. Мясаедаў было толькі дзесяць, але яны нападалі супольна, а мы бараніліся кожны паасобку.

Доўгабароды змоўк, ды доўга і заклапочана нешта лічыў па пальцах.

— Нас было шэсьцьдзесят чалавек,— сказаў ён урэшце,—і мы былі вельмі дужыя, толькі ня ведалі гэтага. І вось мы спакойна пазіралі з сваіх дрэваў, як дзесяцёра мясаедаў кінуліся да дрэва Бу-У. Ён адважна бараніўся, але дарма. Барацьба была няроўная. Кожны раз, калі мясаеды пачыналі ўзлазіць на дрэва, стары Бу-У мусіў высоўвацца з гальля, каб кідаць у іх каменьнямі, а тады рэшта іх абсыпала яго сваімі стрэламі. Гэткі быў канец Бу-У.

Пасьля мясаеды ўзяліся за Аднавокага з ягонай сям'ёй, а пасьля дабраліся да дрэва Шасьцёхпальца; у той час, калі яны забівалі яго разам з дарослым сынам, мы чым хутчэй уцяклі. Аднак, мясаеды здалелі яшчэ злавіць некалькі нашых жанчын, якія не маглі хутка бегчы, і пацягнулі іх за сабою ў Шырокую Даліну.

Калі ворагі пайшлі ўжо, праз нейкі час мы адважыліся прывалачыся ізноў да сваіх дрэваў. І вось, ці то таму, што мы былі вельмі напалоханы, ці проста зьдзіўленыя супольным дзеяньнем мясаедаў, але раптам мы пачулі патрэбу адзін у адным, і пачалі перакідвацца словамі аб тым, што здарылася. Гэта была наша першая нарада, пасьля якой мы ў першы раз аб'ядналіся ў племя. І мы зрабілі гэтак дзеля таго, што напад быў для нас добраю навукаю: мы пабачылі, што кожны мясаед меў сілу дзесяцёх, бо ўсе дзесяць біліся, як адзін. Яны злучылі свае сілы. У той самы час усе нашы трыццаць сем'яў і шэсьцьдзесят сяброў з гэтых сем'яў мелі сілу аднаго толькі чалавека, бо кожны бараніўся асобна.

Гаварылі мы доўга і з вялікай труднасьцю, бо тады мы яшчэ ня ведалі ўсіх тых словаў, якімі карыстаемся цяпер. Значна пазьней ужо Блашчыца, а таксама і шмат каторыя з нас, прыдумалі некалькі назваў для розных рэчаў. Але ўрэшце рэшт мы ўсё-ж такі згаварыліся і пастанавілі злучыць свае сілы ў вадно ды дзейнічаць усім супольна, у разе, калі-б мясаеды ізноў перайшлі праз горы, каб украсьці ў нас нашых жанок. І гэта было племя.

Мы паставілі двох мужчын на верхавіне гары: адзін стаяў удзень, а другі—ўначы, і загадалі ім сачыць, ці не падыходзяць ворагі. Гэта былі вочы племяні. Апрача гэтага, дзесяцёх мужчын, узброеныя ў дубіны, стрэлы і пікі, дзень і ноч былі напагатове да бітвы. Да таго часу было інакш: калі каторы з нас ішоў лавіць рыбу альбо зьбіраць слімакоў і чайковыя яйкі, ён браў з сабою зброю каб хто-колечы на яго не напаў.

Цяпер гэтага с т р а х у ня было:—мужчыны выходзілі бяз зброі, і ўвесь час аддавалі на здабываньне ежы. Таксама калі жанчыны ішлі на горы зьбіраць сакавітыя карэньні і ягады, палова варты ішла з імі дзеля аховы... А цяпер праз увесь час вочы племяні пільнавалі рубеж з найвышэйшага месца.

(Далей будзе).

ХРОНІКА.

Больш 1 мільёну рублёў на нарасьвету ў г. Менску.

[illegible]

На настаўніцкіх курсах пры Наркампрацы.

[illegible]

2-ая ўсебеларуская малочная выстаўка.

[illegible]

Барацьба з беспрытульнасьцю.

[illegible]

Баланс прамысловасьці на 1 кастрычніка 1926 г.—71.392.008 р. 42 кап.

[illegible]

Падрыхтоўка да сьвята Кастрычніка.

[illegible]

Пачатак заняткаў у БДУ.

[illegible]

Тэатральныя п'есы.

[illegible]

Вакцынацыя насельніцтва.

[illegible]

Кіно-хроніка.

[illegible]

ЭКАНАМІЧНАЯ ХРОНІКА.

Дадатковыя сумы на капітальнае будаўніцтва.

[illegible]

150 міліграмаў радыя для БССР.

[illegible]

Саўгасы і с.-г. падатак.

[illegible]

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

Замах на забойства.

[illegible]

Буякі.

[illegible]

Расправа з жанчынай.

[illegible]

ФІЗКУЛЬТУРА.

Сялянская спартакіяда.

Першая сялянская спартакіяда у Полацку праходзіць з вялікім посьнехам. Полацкі акрвыканком вызначыў прэмію—фізкультурны сьцяг, які будзе выдадзен лепшаму вясковаму калектыву.

Футбольны матч.

У нядзелю, 4 верасьня, на спортпляцоўцы „Прафінтэрн" адбудзецца футбольны матч Менск—Віцебск дзеля выяўленьня лепшай каманды Беларусі.

Пазыка індустрыялізацыі.

Рэалізацыя пазыкі.

[illegible]

Прыбытак ад пазыкі.

[illegible]

Тыражы выйгрышаў.

[illegible]

Шансы на выйгрышы.

[illegible]

Першы тыраж выйгрышаў.

[illegible]

Рознае.

ЯДАВІТЫЯ ВУЖАКІ.

[illegible]

ДВА ЧАЛАВЕКІ АБСЛУГОЎВАЮЦЬ ЧЫГУНКУ.

[illegible]

РАДЫЕ-ПЕРАДАЧА МАЛЮНКАЎ З МАСКВЫ.

[illegible]

ЗІМОВЫЯ КУПАЛЬНІ.

[illegible] На адным з нямецкіх курортаў робяцца вопыты, каб выявіць—ці можна купацца ў моры ня толькі ўлетку, але і зімой.

У затоцы будуць устаноўлены аграмадныя электрычныя награвацельныя прылады, якія будуць награваць ваду да 18-20 градусаў. На беразе будуць пабудованы цёплыя разьдзявальні, ад якіх да мора будуць весьці крытыя ходы

ЧУМНЫЯ МОГІЛКІ.

[illegible]

ЗАМЕСТ ПАЦУКОЎ—ПАТРУЦІЦІ РАБОТНІЦ.

[illegible]

ШАЛЁНЫ ЛЕЎ

[illegible]

ЯК ЧАСТА РОДЗІЦЦА БЛІЗЬНЯТЫ?

[illegible]

Адказы карэспандэнтам.

[illegible]

Паштовая скрынка.

[illegible]

Апавяшчэньні.

[illegible]

ПРАДАЕЦЦА
зрыў-папера, макулатура
і старыя газэты.
Спытацца ў канторы газэты „Савецкая Беларусь"
(рог вуліц Карла Маркса і Леніна, 2-гі дом Саветаў).

ПАСТАНОВЫ і ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускае ССР

аб скасаваньні прынятага 25 ліпеня 1924 году Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам і Саветам Народных Камісараў БССР «Положения об Институте Белорусской Культуры (Инбелкульт)»,

У зьвязку з зацьверджаньнем Саветам Народных Камісараў БССР 29 чэрвеня 1927 году Статуту Інстытуту Беларускае Культуры, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў Беларускае ССР **пастанаўляюць** скасаваць прынятае 25 ліпеня 1924 году Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам і Саветам Народных Камісараў БССР «Положение об Институте Белорусской Культуры (Инбелкульт)» («С. У. БССР» 1924 году, № 18, арт. 161).

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

В. аб. Сэкратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Сташэўскі.**

25 жніўня 1927 г., г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Белорусской ССР

об отмене принятого 25 июля 1924 года Центральным Исполнительным Комитетом и Советом Народных Комиссаров БССР «Положения об Институте Белорусской Культуры (Инбелкульт)».

В связи с утверждением Советом Народных Комиссаров БССР 29 июня 1927 года Устава Института Белорусской Культуры, Центральны Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров Белорусской ССР **постановляют** отменить принятое 25 июля 1924 года Центральным Исполнительным Комитетом и Советом Народных Комиссароз БССР „Положение об Институте Белорусской Культуры (Инбелкульт)" („С. У. БССР" 1924 года, № 18, ст. 161).

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров БССР **М. Карклин**

И. д. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Сташевский.**

25 августа 1927 г., г. Минск.

ПАСТАНОВА
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

аб зьмене артыкулу 171 Кодэксу Законаў аб Працы.

На падставе артыкулу 2 пастановы III сэсіі ЦВК БССР ІУ скліканьня за 26 ліпеня 1923 году „Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі" (З. З. БССР 1923 г., № 13-14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

Запісаць артыкул 171 Кодэксу Законаў аб Працы ў наступнай рэдакцыі:

„У міравыя камеры справы паступаюць па згодзе старон. Справы, зьвязаныя з ажыцьцяўленьнем калектыўных дагавораў, прымаюцца міравою камераю толькі пасьля таго, як яны былі разгледжаны, але не вырашаны ў расцэначна-канфліктнай камісіі. У міравой камеры справы рашаюцца выключна па згодзе старон.

У пасрэдніцкі суд справы перадаюцца па ўзаемнай згодзе старон, незалежна ад таго, разгледжаны, ці не разгледжаны яны міравою камераю. Пры канфліктах у дзяржаўных установах і прадпрыёмствах органы Народнага Камісарыяту Працы па патрабаваньні аднэй з старон утвараюць для вырашэньня спрэчак пасрэдніцкія суды. У гэтых выпадках другая старана абавязкова павінна згадзіцца на пасрэдніцкі суд.

Калі канфлікты пагражаюць бясьпечнасьці дзяржавы, пасрэдніцкі суд можа быць утвораны па асобнай пастанове Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту, Савету Народных Камісараў альбо Эканамічнае Нарады пры Савеце Народных Камісараў БССР».

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

В. аб. Сэкратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Сташэўскі.**

25 жніўня 1927 г., г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении статьи 171 Кодекса Законов о Труде.

На основании статьи 2 постановления III сессии ЦИК БССР IУ созыва от 26 июля 1923 года «О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии» (С. У. БССР 1923 г., № 13—14, статья 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

Изложить статью 171 Кодекса Законов о Труде в следующей редакции:

„В примирительные камеры дела поступают по соглашению сторон. Дела, связанные с проведением в жизнь колективных договоров, принимаются примирительной камерой только после того, как они были рассмотрены, но не разрешены в расценочно-конфликтной комиссии. В примирительной камере дела решаются исключительно по соглашению сторон.

В третейский суд дела передаются по обоюдному согласию сторон, независимо от того, рассмотрены или не рассмотрены они примирительной камерой. При конфликтах в государственных учреждениях и предприятиях органы Народного Комиссариата Труда по требованию одной из сторон организуют для разрешения споров третейские суды. В этих случаях другая сторона обязательно должна согласиться на третейский суд.

Если конфликты угрожают безопасности государства, третейский суд может быть организован по особому постановлению Центрального Исполнительного Комитета, Совета Народных Комиссаров или Экономического Совещания при Совете Народных Комиссаров БССР".

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров БССР **М. Карклин.**

И. д. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Сташевский**

25 августа 1927 года, гор. Минск.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

ТЭАТР-КІНО

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
Гастролі Маскоўскай Мастацкай Опэры.
Серада, 31 жніўня.
„ТРИЛЬБИ".
Опэра ў 4-х дз., 5 карц.

КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА». — Новая амэрыканская пастаноўка **„КИНО-ЗВЕЗДА",** камэд. у 6 частк. Звыш праграмы—кіно-хроніка № 87.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ». — Грандыёзная пастаноўка **„РАСТРАТА"** у 7-х частках. Звыш праграмы—выступленьне гумарыста-расказчыка **Д. ВАСТОРГАВА.**

ТЭАТР-КІНО «КУЛЬТУРА». — Чарговы баявік **„СУМКА ДИПКУРЬЕРА".** Кіно-раман у 7 частках.

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ на двухмесячную часопісь літаратуры, мастацтва і крытыкі **„УЗВЫШША.**

ВЫШАЎ З ДРУКУ ТРЭЦІ НУМАР „УЗВЫШША".

ЗЬМЕСТ ТРЭЦЯГА НУМАРУ:

1. Я. ПУШЧА—з поэмы „Песьня вайны".
2. КУЗЬМА ЧОРНЫ—„Сястра"—раман.
3. УЛ. ДУБОЎКА—„Залатымі лёсткамі" і іншыя вершы.
4. З. БЯДУЛЯ—„Салавей"—аповесьць.
5. П. ГЛЕБКА—вершы.
6. С. ДАРОЖНЫ—вершы.
7. КРАПІВА—Вайна, Пальчык—апавяданьні.
8. М. ЛУЖАНІН—З нізкі „Дзявочыя песьні".
9. А. МРЫЙ—Папросты чалавек—апавяданьне.
10. УЛ. ЖЫЛКА М. БАГДАНОВІЧ і інш.—вершы.
11. ГАРАЎСКІ—Скрыпка—імпрэсія.
12. КЛЯШТОРНЫ—верш.
13. БОБРЫК—верш.
14. ЗВОНАК—„Бяспрытульцаму"—верш.
15. ТАРАС ГУШЧА—„У глыбі Палесься"—аповесьць.
16. КРАПІВА—„Чорт", „Саманадзейны конь"—байкі.
17. УЛ. ДУБОЎКА—Рыфма ў народнай творчасьці.
18. Ю. БЯРОЗКА—Праблема прыгодніцкага раману.
19. Праф. ЗАМОЦІН—М. Багдановіч.
20. А. БАБАРЭКА—Поэма „Сымон Музыка" Я. Коласа.
21. АЎГ. ХЛЯБЦЭВІЧ—Царскі суд над творамі Ф. Багушэвіча.
22. К. КУНДЗІШ—Sine ira et studio—
23. Праф. ВАЗЬНЯСЕНСКІ—Сучасны Беларускі тэатр.
24. Ц. СААРУНІ—Кароткі нарыс армянскае літаратуры.
25. ЗЬМ. СЬНЕЖКА—Літаратурная Японія.
26. ЗАМБРЖЫЦКІ—Нацягваньне чужога халата.
27. Кнігапіс. Л. ТРЫЕР.
28. Хроніка.

УМОВЫ ПАДПІСКІ: на 1 год—5 руб. 50 кап., на паўгода—3 руб. Цана асобнага нумару ў продажы—1 руб. 25 кап.

Падпішчыкам высылаюцца ўсе нумары, пачынаючы з першага.
Часопісь „УЗВЫШША" прадаецца ў беларускіх кнігарнях ва ўсіх акругах.

Адрас рэдакцыі: Менск, Савецкая 63,—рэдакцыя газ. „Беларуская вёска"—для „Узвышша".

ЗГУБЛЕНЫ:

— Каапэрацыйная кніжка Ліхтаровіча Ф. С., выд. МЦРК, кв. 3957.

— Асабовая кніжка № 86 Паплеўкі К. Г., гр-на в. Бярэзкі, Бярэзкоўскага с.-с., кв. 3958.

— Конская карта № 73 Леуса Д. І., выд. Грэскім ВВК у 1924 г., кв. 3959.

— Пасьведчаньне № 24227 Шульмана Р. Л. аб сканчэньні сямігодкі, кв. 3960.

— Асабовая кніжка Цюшкевіча В., выд. Пятрыкоўскім РВК, кв. 3961.

— Сяброўскі білет № 961 Марцынкевіча А. Я., выд. саюзам савгандальсл., кв. 3962.

— Атэстат Садоўскага Е. І. аб сканчэньні сямігодкі, выд. 5 школай, кв. 3963.

— Вайскова-вучотная кніжка Кунцова И, і пашпарт гр-на в. Біруля, Краснапольскага р., кв. 3964.

— Асабовая кніжка Васількова С. Е. гр-на Горскага с.-с., Краснапольск. р., кв. 3965.

— Пашпарт Саскова А. А., выд. Дарагабужскім прыгародным ВВК.

— Каапэрац. кніжка № 4742 Ліўшыца Б. Н., выд. Барысаўскім ЦРК.

— Асабовая кніжка, выд. Барысаўскім Ваенкаматам, 2) сяброўскі білет, выд. Барысаўск. саюзам працаўн. зямлі і лесу. 3) паляўнічы білет, выд. Барысаўск. саюзам паляўнічых на імя Мытніка І. В.

— Каапэрац. кніжка № 3766 Кандратовіча П. А., выд. Барысаўскім ЦРК.

— Лекавая кніжка Гінзбурга С. А., выд. Барысаўск. страхкасай.

— Асабовая кніжка Пекера Е. М., выд. Слуцкім ваенкаматам.

— Каапэрац. кніжка № 956 Краўчэнка П. М., выд. Барысаўск. ЦРК.

— Пасьведчаньне аб нягоднасьці да вайсковай службы за № 148 Кручка, А. О., выд. Чарэйскай прызыўн. каміс.

— Часовае пасьведчаньне Дзямідчыка І. П., выд. Плешчаніцкай прызыўн. каміс.

Менскі Акруговы Інспэктар Гандлю даводзіць да ўсеагульнага ведама, што на падставе палажэньня аб гандлёвай рэгістрацыі ім унесены ў кнігу «Г» 3-га разьдзелу гандлёвага рэестру СССР па Менскай акрузе, пад № 12 ад 19 ліпеня 1927 году прыватнае гандлёвае прадпрыёмства

«ГАНДАЛЬ ПІСЧА-ПАПЯРОВЫМІ ТАВАРАМІ ПАЎОПТАМ»,

патэнт № 4, належачае гр-нам КЛОЦ Р. Я. і КЛОЦ А. Е.

Месцазнаходжаньне: Менск, Камсамольская № 4.

Менскі акр. інсп. гандлю ДАНІШЭЎСКІ.

ВСЕМ НЕОБХОДИМО ПРИОБРЕСТИ АВТОМАТИЧЕСКИЙ **СЧЕТЧИК,**

который без всяких знаний МОМЕНТАЛЬНО дает готовые результаты умножения, деления и вычисления процентов. Высылается немедленно по получении заказа и 50 к. За пересылку и упаковку 20 к., всего 70 к. (можно марками). Наложенным платежом высылается от 3 руб.

Заказы и деньги направлять по адресу: Москва 155, Малая Бронная, 10, помещение 3, „КНИЖНАЯ ПОЛКА".

— Сяброўскі білет Багданава І. П., выд. Барысаўск. саюзам прац. зямлі і лесу 2) лекавая кніжка, выд. барысаўскай страхкасай.

— Мэтрычн. даведка Луцкевіча С. С., выд. Забашэвіцкім сельсаветам.

— Лекавая кніжка Іофе С. І., выд. Барысаўск. страхкасай.

— Часовае пасьведчаньне Вязовіча І. В., выд. Плешчаніцк. прызыўн. каміс.

— Сяброўскі білет № 21765 Купрэява Ф. К., выд. Барысаўскім акружкомам ЛКСМБ.

— Асабовая кніжка № 273-23 Грыгаровіча А. А., выд. Бытнанскім ВВК.

— Асабовая кніжка № 71 Лаўрова В. А., выд. Веляціцкім ВВК, 2) конская кніжка, выд. Аршанскім РВК.

— Кніжка дапрызыўніка Казыро М. С., выд. Зембінскім РВК; 2) сяброўскі білет, выд. Барысаўск. акр. аддз. саюза працаўн. зямлі і лесу; 3) камсамольскі білет, выд. Барысаўскім акр. ЛКСМБ.

— Асабовая кніжка Курленка В. Т., выд. Плешчаніцкім РВК; 2) кніжка, выд. Плешчанінкім с.-г. крэдыт. таварыствам.

— Вучотна-конская кніжкі за № 1004 і 1711, Тарайновіча Я. І., выд. 3 вайскова-конскім вучасткам, кв. 3970.

— Асабовая кніжка № 2730, Сабалеўскага К., выд. Койданаўскім РВК, кв. 3970.

— Службовая кн. № 945, Юшкевіча У., выд. Койданаўкім РВК, кв. 3970.

— Асабовая кніжка № 109, Сапешко Л., выд. былш. Койданаўскім ВВК, кв. 3970.

— Прыпісн. кніжка № 202 Тарашкевіча П. К., выд. б. Шацкім РВК, кв. 3971.

— Конская карт. № 576 Лістапада С. С., выд. Грэскім РВК, кв. 3972.

— Каапэрац. кн. № 10221, Егуткіна Я. Р., выд. МЦРК, кв. 3974.

— Лекавая кн. Егуткіна Я. Р., выд. Менакрстрахкас, кв. 3974.

— Лекавая кн. Беляўскага І. С., выд. Менакрстрахкас, кв. 3975.

— Залогавы квіт. Дзяржбанка за № 300 на аблігацыю Смольскага А. Г., кв. 3976.

— Пасьведчаньне аб аслабаненьні ад вайсковай павіннасьці Мацкевіча В. К., выд. Слуцкім акрваенкаматам, кв. 3977.

— Асабовя картка, выд. Бярэзінскім РВК, 2) пасьведчаньне аб праходжаньні дапрызыўнай падрыхтоўкі на імя Саколіна Я. С., кв. 3978.

— Асабовая карт. Лібава І. М., выд. Койданаўскім РВК, кв. 3970.

— Асабовая картка № 27 Аёла З. Б., выд. Койданаўскім РВК, кв. 3970.

— Асабовая кніжка за № 111 Гівоіна Я. К., выд. Койданаўскім ВЗК у 1923 г. 3970.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС

Белорусского Государственного Торгового Паевого Товарищества „БЕЛПАЙТОРГ"

на 1-е октября 1926 года.

АКТИВ

	Частная сумма		Общая сумма		%%
I. ДЕНЕЖНЫЕ СРЕДСТВА.					
1. Касса	21233	61			
2. Текущие счета	118333	27			
3. Срочные купоны	1660	70			
4. Процентные бумаги	26538	31	167765	89	5,4
II. ПАІ І АКЦЫІ			61917	08	2
III. ТОВАРЫ.					
1. Товары собст. на склад.	434989	22			
2. „ комиссион. оплачен.	286445	08			
3. „ в пути	180781	20			
4. „ неликвидные	6747	94	908963	44	29,6
IV. ПОД'ОТЧЕТНЫЕ СУММЫ			36823	62	1,2
V. ВЕКСЕЛЯ и ДОКУМЕНТЫ к ПОЛУЧЕНИЮ.					
1. Векселя в портфеле	56251	10			
2. „ учтенные	281672	65			
3. „ на инкассо	8954	80			
4. „ протестованные	13967	08			
5. Документы на инкассо	141354	57			
6. Наложенные платежи	4560	08	506760	28	16,5
VI. ДЕБИТОРЫ.					
1. Взаимн. расч. с хоз. един. ВСНХБ	276580	04			
2. Поставщики	212436	70			
3. Покупатели	588223	56			
4. Авансы рабоч. и служащ.	3771	49			
5. Разные дебиторы	40509	38			
6. Сомнительн. дебиторы	53394	93			
7. Залоги выданные	727	80			
8. ПКФБ по отчислен. прибылей	2100	—	1177743	90	38,4
VII. ПАЙЩИКИ ПО РАСЧЕТ. ЗА ПАИ			111508	50	3,6
VIII. НЕЗАКОНЧЕННЫЕ ОПЕРАЦИИ.					
1. Заготовка товаров	16903	45			
2. Переработка товаров	101	65	17005	10	0,6
IX. РАСХОДЫ БУДУЩЕГО ГОДА			41338	17	1,4
X. ИМУЩЕСТВО.					
1. Обзаведение	38806	05			
2. Капитальный ремонт	1502	82	40308	87	1,3
БАЛАНС	—	—	3070134	85	100

ПАССИВ

	Частная сумма		Общая сумма		%%
I. КАПИТАЛЫ.					
1. Паевой	500000	—			
2. Запасный	34635	53	534635	53	17,3
II. ФОНДЫ І РЕЗЕРВЫ.					
1. Аммортизационный	5433	54			
2. Фонд улучш. быта рабочих	2256	60			
3. „ неликвидн. товаров	5161	99			
4. „ погашения сомнит. долгов	59394	07	72246	20	2,2
III. ВЫДАННЫЕ ВЕКСЕЛЯ			649015	31	21,1
IV. ОБЯЗАТЕЛЬСТВА ПО БЛАНКОНАДПИС.					
1. Банки по учету вексел.			281672	65	9,1
V. КРЕДИТОРЫ.					
1. Взаимн. расч. с хоз. единиц. ВСНХБ	723786	17			
2. Рабочие и служащие	503	81			
3. Поставщики	59042	49			
4. Авансы покупателей	384349	42			
5. Разные кредиторы	109933	68			
6. Расчет с регулирующим аппаратом ВСНХБ	4674	94	1282290	51	41,7
VI. ПОД'ОТЧЕТНЫЕ СУММЫ			375	80	0,1
VII. ДОХОДЫ БУДУЩЕГО ГОДА			1507	16	0,4
VIII. ПРИБЫЛЬ ЗА 1925-26 г.			248391	69	8,1
БАЛАНС	—	—	3070134	85	100

Забалансовые статьи.

1. Товары комис. неоплачен.	116.518 - 53	1. Комитенты по получен. на комис. товар.	116.518 - 53
2. Протест. векс., получ. на инкассо	34.501 - 25	2. Комитенты по получен. на инкассо прот. векс.	34.501 - 25
3. Ценности, принят. в залог	1.400 —	3. Залогодат. по прин. в залог. ценност.	1.400 —
4. Товары, принят. на хранение	1.562 - 18	4. Депоненты	1.562 - 18
	153.981 - 96		153.981 - 96

Счет прибылей и убытков.

1. Общие торгов. расходы	469.667 - 21	Доходы от прод. своих тов.	240.828 - 99
2. Накладные расходы	26.227 - 29	„ „ „ комис.	465.669 - 42
3. Общегосударств. расходы	2.781 - 25	„ „ „ неликв. „	699 - 12
4. Случайные расходы	44.448 - 60	„ „ снабжения „	60.392 - 56
	543.124 - 35	„ „ отпуска товар. своим к-рам.	10.210 - 70
Чистая прибыль	248.391 - 69	Проценты полученные	13.690 - 25
		Ликвидация имущества	25 —
ИТОГО	791.516 - 04	ИТОГО	791.516 - 04

Распределение прибыли:

10 проц. в подоходный налог	Руб. 24.839 —
10 проц. в фонд улучшения быта	„ 22.355 —
15 проц. в запасный капитал	„ 33.532 —
В дивиденд пайщикам	„ 167.665 - 69
ИТОГО	Руб. 248.391 - 69

В доход казны отчисляется руб. 115.000, за счет дивиденда, падающего на долю ВСНХ БССР руб. 97.606 и за счет дивиденда остальных пайщиков руб. 17.394.

Председатель Правления Белпайторга В. ГОЛОЗУБОВ.

Зам. Председателя М. КАГАН. **Главн. Бухгалтер ЗВЕНИГОРОДСКИЙ.**

Настоящий баланс рассмотрен ревизионной комиссией Белпайторга и утвержден президиумом Совета Народного Хозяйства Белоруссии в заседании от 14 апреля 1927 г. (протокол № 2).

Председатель ревизионной комиссии ПОГОСТКИЙ.

Галоўлітбел 24864.

1-я Дзяржаўная друкарня.